

TYÖVÄEN ARKISTO

SOS. DEM. EDUSKUNTARYHMÄN

PÖYTÄKIRJAT

1930 —

RULLA 20

KUVANNUT

MONIKKO OY

1978.12.05

AL K U

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän pöytäkirjat v. 1930 valtiopäiviltä.

P ö y t k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta tammikuun 31 p:ltä 1930. Kokous pidettiin Säätytalossa. Puheenjohtajana toimi Kaarlo Harvala ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

1 §. Kokouksen avaus.

Kokouksen avasi K. Harvala, lausuen ryhmän jäsenet tervetulleiksi jälleen eduskuntatyöhön. Puhuja huomautti samalla, että silloin kuin ryhmä viime valtiopäivien päättyessä viimeksi oli koolla olivat mielet monestakin syystä masennuksissa. Nyt on toisin. Poliittisessa tilanteessa on tapahtunut jonkun verran selkeentymistä ja meillä on ollut koossa puoluekokouksemme, joka on antanut voimakasta tukea ryhmän toiminnalle. Reippain ja toivorikkain mielin voimme siis aloittaa työmme.

2 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin seuraavien ryhmän jäsenten olevan poissa kokouksesta: Ailio, Aro, Bryggari, Hakala, Koponen, Kovanen, Kujala, Linna, Marttila, Myllymäki, Penttala, Siren, Sirola, Valta K. ja Voionmaa.

Kokoukseen saapuneille puoluekokousedustajille myönnettiin kaikille läsnäolo-oikeus.

3 §. Ryhmän puheenjohtajien vaali.

Toimitettiin ryhmän puheenjohtajien vaali.

Lehikoinen ehdotti, että puheenjohtajiksi valittaisiin entiset puheenjohtajat K. Harvala ja J.F. Aalto.

Harvala ilmoitti, ettei hän, tultuaan valituksi puoluetöimikunnan puheenjohtajaksi, katso voivansa ottaa vastaan ryhmän puheenjohtajan tehtävää.

Aalto A. ehdotti puheenjohtajiksi valittavaksi K. Myllymäen ja J.F. Aallon.

Kivisalo kannatti Aallon ehdotusta.

Perho ehdotti J.F. Aallon valittavaksi ensimmäiseksi puheenjohtajaksi ja Myllymäen toiseksi.

Helo kannatti Perhon ehdotusta.

Toimitettiin lippuäänestys, jossa Aalto J.F. ja K. Myllymäki saivat kumpikin 21 ääntä sekä Helo yhden äänen. Arvan ratkaistua vaalin Aallon hyväksi, katsottiin että ryhmän ensimmäiseksi puheenjohtajaksi oli tullut valituksi J.F. Aalto.

Toiseksi puheenjohtajaksi valittiin ilman äänestystä K. Myllymäki.

4 §. Ryhmän sihteerien vaali.

Ryhmän sihteereiksi päätettiin valita entiset sihteerit E. Jokinen ja A. Valta.

5 §. Ryhmän taloudenhoitaja.

Ryhmän taloudenhoitajaksi päätettiin valita edelleen A. Aalto.

6 §. Ryhmän tilintarkastajat.

Ryhmän tilintarkastajiksi päätettiin valita J. Leino, Hilma Koivulahti-Lehto ja V. Komu.

7 §. Valmistava valiokunta.

Päätettiin valita ryhmän virkailijain lisäksi kolme jäsentä ryhmän valmistavaan valiokuntaan.

Komu ehdotti valittavaksi Reinikaisen, Helon ja Koivulahti-Lehdon.

Ryömä ehdotti, että valittaisiin Lehtokoski, Hakkila ja Reinikainen.

Toimitettiin lippuäänestys, jossa Reinikainen sai 35 ääntä, Hakkila 25, Lehtokoski 18, Helo 16 sekä Ryömä, Aaltonen, Pekkala ja Leino kukin yhden äänen.

Jäseniksi valmistavaan valiokuntaan olivat siis tulleet valituiksi Reinikainen, Hakkila ja Lehtokoski.

8 §. Suhtautuminen eduskunnan puhemiesvaaliin.

Puheenjohtajan paikalle siirtyi ryhmän vastavalittu puheenjohtaja Aalto, kiittäen aluksi ryhmän jäseniä osakseen tulleet luottamuksesta.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta eduskunnan puhemiehen ja varapuhemiesten vaaliin, joka toimitetaan helmikuun 1 p:nä.

Päätettiin, että ryhmä, entistä tapaa noudattaen asettaa oman ehdokkaan ja äänestää häntä siksi kunnes hän tulee valituksi joko puhemieheksi tai jommaksi kummaksi varapuhemieheksi.

Ryömä ehdotti, että ryhmän puolesta asetettaisiin puhemiesehdokkaaksi V. Hakkila.

Komu ehdotti puhemiesehdokkaaksi asetettavaksi J. Helon.

Toimitettiin lippuäänestys, jossa Hakkila sai 27 ja Helo 15 ääntä.

Puhemiesehdokkaaksi päätettiin siis asettaa Hakkila.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että ruotsalaisen ryhmän taholta on esitetty toivomus, että ryhmän jäsenet, ryhmän oman ehdokkaan tultua valituksi, äänestäisivät seuraavassa varapuhemiehen vaalissa heidän ehdokastaan Furuhielmia.

Päätettiin antaa ryhmän jäsenille tässä asiassa vapaat kädet menetellä oman harkintansa mukaan.

9 §. Eduskunnan kansliatoimikunta.

Jäseneksi eduskunnan kansliatoimikuntaan päätettiin ehdottaa valittavaksi K. Harvala.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

Kari Harvala
E. Jokinen

P ö y t ä k i r j a Sos-dem. Eduskunta-ryhmän kokouksesta helmikuun 3 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi J.F.Aalto, pöytäkirjaa piti A.Valta.

Kokouksessa olivat saapuvilla kaikki muut ryhmän jäsenet paitsi Keto, Komu, Myllymäki ja Pärssinen.

1 §.

Kansalaisvapaudet ja työväenjärjestöt.

Merkittiin pöytäkirjaan Punkalaitumen sos-dem. kunnallisyhteisön kirjelmä, koskeva erinäisiä kansalaisvapauksien rajoittamiskokeiluja ja ryhmän suhdetta niihin.

Puheenjohtaja ilmoitti Someron kk. työväenyhdistykseltä saapuneen pöytäkirjanotteen, jossa pyydetään selitystä eräiden ryhmän jäsenten menettelystä yhdistyslain muuttamista koskevassa asiassa. Tämän johdosta Kivisalo ilmoitti jo selostaneensa asiaa sanomalehdessä ja selittäneensä sen myöskin mainituksi yhdistykselle kirjeellisesti, joten piti enemmän selityksen tarpeettomana.

Keskustelussa Huttunen ehdotti puoluelehdissä lausuttavaksi, että ryhmä ei ole järjestänyt äänestyksistä pidättymistä, vaan sen ovat tehneet eräät jäsenet yksityisesti omalla vastuullaan. - Linna kannatti ehdotusta.

Bryggari, Ryömä, Marttila, Aromaa ja Reinikainen vastustivat ehdotusta tarpeettomana, koska asia on jo selvästi ilmaistu eduskunnassa ja kun puoluekokous äskettäin myöskin on antanut lausuntonsa ryhmän toiminnasta.

Asiasta toimitettiin äänestys, jolloin 28 äänellä 14 vastaan Huttusen ehdotus hylättiin. - Huttunen ja Linna ilmoittivat vastalauseensa päätöksen johdosta.

2 §.

Viron eduskunnan vastaanotto.

Ryhmän edustajaksi ensi syksynä vierailulle saapuvan Viron eduskunnan vastaanottoa valmistelevaan komiteaan valittiin Hakkila.

3 §.

Työttömyyslähetytö.

Kun yleinen työttömyystilanne nykyisin on varsin vakava ja kun rautatien konepajalla Helsingissä äskettäin on otettu käytäntöön 5-päiväinen työviikko, päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valita lähetytö hallituksen puheille neuvottelemaan työtilannetta koskevista kysymyksistä. Lähetytön jäseniksi valittiin Huttunen, Paasivuori ja Aaltonen.

4 §.

Ryhmän jäsenmaksu.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin ryhmän jäsenmaksu kuluvalle istuntokaudella pitää ennallaan eli 40 mk. jäseneltä kuukaudessa.

5 §.

Eduskunta-aloitteiden tekeminen.

Puheenjohtaja huomautti ilmoituksena, että ryhmän jäsenten taholta tehtävät eduskunta-aloitteet olisi hyvissä ajoissa ennen aloitteiden jättämisaajan päättymistä esitettävä valmistavalle valiokunnalle.

6 §.

Valiokuntain jäsenet.

Eduskunnan valiokuntiin päätettiin ryhmän osalta asettaa samat jäsenet kuin v. 1929 toisilla valtiopäivillä oli ollut, kuitenkin seuraavin muutoksin:

Suureen valiokuntaan varsinaisiksi jäseniksi Marttilan sijaan Eskola, Halosen sijaan Perho ja Lehikoisen sijaan Koivulahti-Lehto sekä varajäseneksi Perhon sijaan Sillanpää.

Pankkivaliokuntaan varsinaiseksi jäseneksi Perhon sijaan Koskelin ja varajäseneksi Koskelinin sijaan Perho.

Läki- ja talousvaliokuntaan varajäseneksi Penttalan sijaan Myllymäki.

Työväenasiainvaliokuntaan varsinaiseksi jäseneksi Ampujan sijaan Aattela ja varajäseneksi Aattelan sijaan Ampuja.

Kulkeutusvaliokuntaan A. Vallan sijaan 19 äänellä 16 vastaan Pekkala. - Vähempi äänimäärä annettiin edellisen valiokunnassa pysyttämisen puolesta.

Valtiovarainvaliokuntaan ehdotettiin varsinaiseksi jäse-

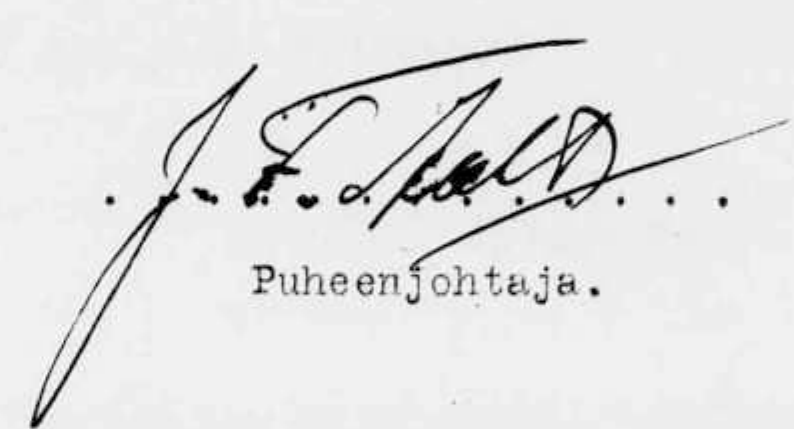
neksi Ryömän sijaan Pekkala, mutta hylättiin ehdotus 22 äänellä 15 vastaan. - Koskelin pyysi päästä pankkivaliokunnan varsinaisesta varajäseneksi, mutta pyyntö hylättiin. - Läki- ja talousvaliokunnan varajäseneksi ehdotettiin Hakkila ja Helo, mutta ehdotukset hylättiin. - Maatalousvaliokunnan varajäseneksi Väisäsen sijaan ehdotettiin Lepistö, mutta ehdotus hylättiin 25 äänellä 11 vastaan. Pekkala pyysi vapautusta maatalousvaliokunnan jäsenyydestä, mutta pyyntö hylättiin.

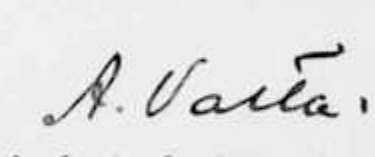
7 §.

Tarkistajat.

Tarkistajiksi päätettiin asettaa varsinaisiksi Keto ja Rapo sekä varalle Ählström ja Pekkala.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta Säätytalossa helmikuun 13 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta poissa oleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Hakkila, Keto, Paasivuori, Reinikainen, Sillanpää, Sventorzetski ja Voionmaa.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus H. Ahmalalle.

2 §. Ryhmän pöytäkirjantarkastajat.

Ryhmän pöytäkirjantarkastajiksi kahden viikon ajaksi valittiin T. Aro ja J. Tolonen.

3 §. Lomapyynnot.

Esitettiin seuraavat lomapyynnot:

K. Valta pyytää vapautusta eduskuntatyöstä yksityisasiaintakia helmikuun 15 p:stä 19 päivään, T. Halonen kunnallisten tehtävien ja oikeusasian vuoksi helmikuun 14 p:stä 17 päivään, H. Ryömä ja K. Myllymäki kumpikin puolue tehtävien vuoksi eduskunnan istunnosta helmikuun 17 p:nä, samoin J. Kovanen ja J. Rapo helmikuun 17 päivän istunnosta, sekä K. Harvala ja M. Paasivuori eduskuntalon rakennuslautakunnan kokouksen takia kahden tunnin ajaksi helmikuun 14 päivän istunnosta.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kaikkiin edellä esitettyihin lomapyyntöihin suostua.

4 §. Raittiusväen päätöksiä.

Esitettiin seuraavat raittiusjärjestöjen ja kansalaiskokousten lähettämät kirjelmät: Turun ja ympäristön raittiusseurojen kustoitimikunnan, Kieltolakiliiton Turun seudun aluejärjestön, Piikki-

össä pidetyn kansalaiskokouksen, Liedossa pidetyn kansalaiskokouksen ja Kullaan raittiusyhdistyksen.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kirjelmät säilyttää liitteinä ryhmän pöytäkirjassa.

5 §. Työttömyyskysymys.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin, että aikaisemmin asetettu ryhmän työttömyyskomitea tulee jatkamaan edelleen toimintaansa. Komiteaan valittiin uudelleen sen entiset jäsenet A. Aalto, E. Huttunen, A. Aaltonen, M. Pekkala ja O. Marttila.

Tämän jälkeen esitettiin Helsingin työttömien kokouksen valitseman lähetystön, työttömyyttä koskeva, kirjelmä, joka päätettiin jättää ryhmän työttömyyskomitealle niitä toimenpiteitä varten, joihin kirjelmä mahdollisesti antaa aihetta.

6 §. Rautatieasiat.

Hiitolan - Lappeenrannan rautatietä koskeva kirjelmä, joka oli jätetty ryhmän puheenjohtajalle, päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti jättää kulkulaitosvaliokunnan jäsenille.

7 §. Puoluekokouksen päätökset.

Puheenjohtaja esitti puoluesihteerin K. H. Viikin lähettämän kirjelman, joka sisältää ne puoluekokouksen päätökset, jotka välittömästi koskevat eduskuntaryhmää ja edellyttävät toimenpiteitä ryhmän puolelta. Kirjelmä päätettiin liittää ryhmän pöytäkirjaan ja ottaa siinä esitetyt seikat huomioon ryhmän toiminnassa.

8 §. Ryhmän jäsenten tekemät aloitteet.

Puheenjohtaja luetteli ne aloitteet, joita ryhmän jäsenet ovat tehneet vuoden 1930 valtiopäivien alussa. Samalla hän ilmoitti, että ryhmän virkailijoilla on ollut tilaisuus tutustua kaikkiin näihin aloitteisiin ja ovat ne havaitut sekä asiain laatuun että aloitteiden muotoon katsoen sellaisiksi, ettei niiden suhteen ole ollut syytä ryhmän puolelta mitään muistutuksia tehdä.

Ilmoitus hyväksyttiin.

9 §. Poissaolot eduskunnan istunnoista.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta oli kiinnittänyt huomiota siihen, että useita ryhmän jäseniä oli luvatta ja tietävästi ilman pätevää syytä ollut poissa eduskunnan helmikuun 11 p:n iltastunnosta, ja että valmistava valiokunta lausuu ryhmän jäsenille sen vakavan toivomuksen, ettei sellaista enään tapahtuisi.

10 §. Kommunistien välikysymys.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin asettaa kolmimiehinen jaosto valmistamaan esitystä ryhmän suhtautumisesta hallituksen vastaukseen, joka annetaan kommunistien tekemään, eräitä poliisiviranomaisten toimenpiteitä koskevan välikysymyksen johdosta. Jaostoon valittiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti ryhmän puheenjohtajat J.F. Aalto ja K. Myllymäki sekä E. Huttunen. Ja veloitettiin jaosto, tutustuttuaan hallituksen vastauksen sisältöön, tekemään asiasta esitys ryhmän valmistavalle valiokunnalle.

11 §. Köyhäinhuoltolain toteuttamisen lykkäminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän jäsenten suhtautumisesta hallituksen esityksiin, jotka tarkoittavat köyhäinhuoltolain ja oppivelvollisuuslain täytäntöönpanon lykkäämistä. Valmistava valiokunta ehdottaa, että niitä olisi vastustettava kaikissa vaiheissaan.

Linna lausui, että laki- ja talousvaliokunta on käsitellyt köyhäinhuoltolain toteuttamisen lykkäämistä tarkoittavaa hallituksen esitystä antaakseen siitä lausunnon. Valiokunnassa on ryhmän jäsen Lehikoinen kannattanut hallituksen esitystä. Puhuja itse oli sitä mieltä, että hallituksen esitystä on vastustettava.

Bryggari ja Lehikoinen katsoivat, että ellei köyhemmille kunnille myönnetä poikkeuksia tai avustusta valtion varoista kunnalliskotien rakentamista varten on hallituksen esitys hyväksyttävä.

Sirola ehdotti, että olisi tehtävä aloite määrärahan myöntämisestä köyhimpien kuntien avustamiseksi tässä asiassa.

Allion Aromaa, Perho ja Lehtokoski puhuivat kaikki hallituksen esi-

tystä vastaan, ollen sitä mieltä, että jos tahdotaan valtion ja kuntien varoja säästää, niin niitä on säästettävä muilla aloilla, mutta ei niillä, jotka koskevat kaikkein köyhimmän väestön tarpeita.

Päätös. Aluksi päätettiin yksimielisesti, että ottamalla huomioon Sirolan ehdotus jätetään valmistavan valiokunnan tehtäväksi huolehtia siitä, että sellainen raha-asia aloite tulee eduskunnan syysistuntokauden alussa tehdyksi kuin Sirolan ehdotus tarkoittaa.

Tämän jälkeen hyväksyttiin myös valmistavan valiokunnan ehdotus, että ryhmän jäsenten on vastustettava puheenaolevaa hallituksen esitystä, sekä myös oppivelvollisuuslain täytäntöönpanon lykkäämistä tarkoittavaa esitystä niiden kaikissa vaiheissa.

Lehikoinen ilmoitti pöytäkirjaan merkittäväksi, että hän on ryhmän päätöksestä huolimatta hallituksen esityksen kannalla sikäli kuin on kysymys vanhojen kunnalliskotien uusimisesta.

12 §. Asevelvollisten palvelusaikakysymys.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että jos ryhmän taholta tehty aloite asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä tulee hylätyksi, esitetään asian kolmannessa käsittelyssä eduskunnan hyväksyttäväksi ponsiehdotus, jonka laatimisesta ja esittämisestä huolehtivat J. F. Aalto, K. Myllymäki ja M. Puittinen.

13 §. Varapoliisien asettaminen.

Lakivaliokunnan jäsenen Anni Haverisen esityksestä otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta hallituksen esitykseen n.s. varapoliisien asettamisesta. Asian esittäjä oli sitä mieltä, että näiden varapoliisien palkkaus olisi valtion kokonaan suoritettava.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin, että ryhmä asettuu kannattamaan hallituksen esitystä.

Samalla päätettiin, että ryhmän jäsenten lakivaliokunnassa on koetettava näiden varapoliisien nimityksen suhteen saada lain perusteluihin sellainen määräys, että varapoliisin nimittäjä maaherra, mutta kunnallisille elimille täytyy varata oikeus osallistua tehtävään sopivan henkilön ehdottamiseen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

E. J. Järvinen

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta Säätytaloissa helmikuun 20 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta olevan poissa seuraavat ryhmän jäsenet: Aattela, Ampuja, Halonen, Helo, Keto, Kivisalo, Koponen, Paasivuori, Pekkala, Seppälä, Sillanpää, Sventor-zetski, Valta K, Voionmaa ja Väisänen. Voionmaa ulkomaanmatkan takia. - Pyyntöä myönnettiin läsnäolo-oikeus puolueen jäsenelle J. Kampiselle Jyväskylästä.

2 §. Lomapyynnot.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti suostuttiin Seppälän, Lehikoisen, Koposen, Väisäsen ja Puittisen pyyntöön saada vapautusta eduskuntatyöstä helmikuun 21 päivän aamusta 24 päivän iltaan osanoton vuoksi Kuopion itäisen piirin piirikokoukseen.

3 §. Erotettujen valtionpalvelijain asiat.

Esitettiin Jyväskylästä saapunut, junamies Kustaa Salmisen lähettämä kirjelmä, jossa kiinnitetään ryhmän huomiota siihen, että vuoden 1918 tapausten johdosta erotetut, mutta eduskunnan päätöksen mukaisesti jälleen toimiinsa päässeet rautateiden palveluksessa olleet henkilöt) eivät ole saaneet oikeutta lukea virkavuosiin sitä aikaa, jonka he ovat palvelleet ennen eroittamistaan.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että annetaan ryhmän puheenjohtajan J. F. Aallon ja E. Huttusen tehtäväksi käydä valtioneuvostossa tutustumassa tähän asiaan ja esittämässä ryhmän toivomuksen, että asiassa saataisiin kirjelmän lähettäjän esittämä parannus aikaan.

Päätöksen jälkeen kiinnitti Pärssinen vielä huomiota siihen, että on olemassa myös paljon sellaisiakin tapauksia, että jälleen toi-

Pöytäkirja tarkastettu
helmikuun 21 p:nä 1930
J. F. Aalto

meensa pyrkineitä rautatieläisiä ei ole enään valtion palvelukseen otettu. Olisi siis otettava selkoa myös siitä, minkätakia tällaisia anomuksia on hylätty.

Pärssisen ehdotus päätettiin ottaa huomioon. Samalla esitti puheenjohtaja toivomuksen, että ne ryhmän jäsenet, jotka tietävät tällaisia tapauksia ilmoittaisivat niistä asiasta selkoa ottamaan valituille henkilöille.

4 §. Välikysymykset.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmä kokoontuu maanantaina helmikuun 24 p:nä klo $\frac{1}{2}$ 8 illalla päättämään ryhmän suhtautumisesta ruotsalaisen eduskuntaryhmän taholta tehtyyn, oikeusministeri Kallan esiintymistä Korkeimman Oikeuden jäsenten nimittämisasiassa koskevaan välikysymykseen, sekä myöskin ryhmän suhtautumisesta kommunistien tekemään, eräitä poliisiviranomaisten toimenpiteitä koskevaan välikysymykseen, joihin kumpaankin välikysymykseen hallitus antaa vastauksensa helmikuun 25 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa.

5 §. Asevelvollisten palvelusajankakysymys.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että kun kysymys asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä tulee eduskunnassa kolmanteen käsittelyyn, ehdotetaan ryhmän puolesta eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavanlainen ponsi:

Eduskunta lausuu toivomuksen, että hallitus valmistaisi ja kiireellisesti jättäisi eduskunnalle esityksen asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä.

Ponsiehdotuksen esittämisestä huolehtivat aikaisemmin siihen valitut ryhmän jäsenet.

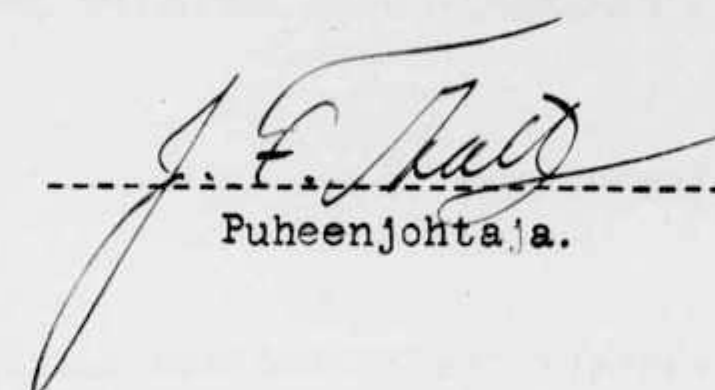
6 §. Painovapauden rajoittamisesitykset.

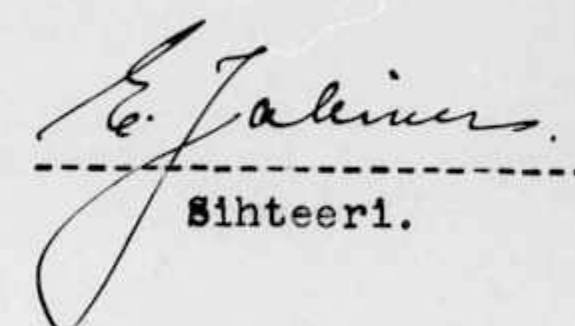
Puheenjohtaja ilmoitti, että hallituksen esitys painovapauslain muuttamisesta siten, että sanotun lain noudattamisen valvonta siirrettäisiin oikeuskanslerin virastolta oikeusministeriölle, on paraikaa käsittelynalaisena lakivaliokunnassa, sekä että hal-

lituksen esitys eräiden painovapautta koskevien rikoslain kohtien muuttamisesta tulee myös lähiaikoina lakivaliokunnassa käsiteltäväksi. Tämän johdosta ehdottaa valmistava valiokunta päätettäväksi, että ryhmä tulee vastustamaan näitä painovapauden rajoittamista tarkoittavia hallituksen esityksiä niiden käsittelyn kaikissa vaiheissa.

Valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Tarkastettu 21/2 30.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta helmikuun 24 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitetussa nimenhuudossa todettiin kokouksesta olevan pois seuraavat ryhmän jäsenet: Hakala, Koivulahti-Lehto, Koponen, Kujala, Lehikoinen, Myllymäki, Puittinen, Seppälä, Setälä, Siren, Sirola, sekä Voionmaa ulkomaanmatkan takia.

2 §. Kommunistien välikysymys.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta kommunistien tekemään, eräitten paikkakuntien poliisiviranomaisten menettelyä koskevaan välikysymykseen, johonka hallitus antaa vastauksen helmikuun 25 p:nä. Puheenjohtaja esitti valmistavan valiokunnan ehdotuksen.

Aromaa ilmoitti olevansa sitä mieltä, että pontta ei tarvita, riittää kun viranomaisten menettelyä keskustelussa arvostellaan. Ehdotti näin meneteltäväksi.

^{Selotti}
Huttunen sitä vastausta, jonka sisäministeri tulee välikysymykseen antamaan.

Ampuja kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta.

Aalto A. kannatti Aromaan ehdotusta, ettei mitään ponsiehdotusta esitettäisi.

Keto piti toivomuksen luontoista pontta tarpeellisena.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. 32 äänellä, 9 ääntä vastaan, hyväksyttiin valmistavan valiokunnan ehdotus, että esitetään oma ponsiehdotus. Samalla päätettiin, että ponsiehdotuksen laatimisesta huolehtivat J.F. Aalto, J.V. Keto ja E. Huttunen, sekä että ryhmän kannan välikysymyskeskustelussa esittää Huttunen.

Vielä päätettiin, että ponsiehdotuksen tarkastaa ja lopullisesti hyväksyy valmistava valiokunta.

3 §. Ruotsalaisten välikysymys.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ruotsalaisen eduskuntaryhmän tekemään, oikeusministeri Kailan menettelyä korkeimman oikeuden virkanimitysasiassa koskevaan välikysymykseen suhtautumisesta. Puheenjohtaja selosti valmistavan valiokunnan ehdotusta, jonka mukaan ryhmän taholta on arvosteltava oikeusministeri Kailan menettelyä, ^{esitettävä} mutta ei ~~esitettävä~~ ponsiehdotusta.

Sventorzetski oli sitä mieltä, että puolueen taholta ei ole suhtauduttu siihen asiaan, joka on välikysymyksen aiheena, sillä tavalla kuin olisi pitänyt. On jo ennakolta sanottu julkisuudessa, että tähän kysymykseen ei hallitusta ole kaadettava. Sellaisia vakuutuksia ei koskaan pitäisi antaa. Se ei ole hyvää taktikkaa. Vastustajalle ei pidä paljastaa valttejaan, niin on nyt tehty.

Aalto J.F. huomautti, että koska edellinen puhuja oli viitanut eräaseen Kansan Työn kirjoitukseen, niin hänen täytyy sanoa, että tuo kirjoitus ei sisältänyt sellaista mitä Sventorzetski siihen tahtoi sisällyttää.

Bryggari kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta.

Allio ilmoitti pitävänsä hallituksen vastausta tyydyttävänä, koska hallitus ilmeisesti ei hyväksy ministeri Kailan menettelyä. Ministeri Kailan menettely on joka tapauksessa katsottava lain vastaiseksi.

Åhlström ehdotti, että ryhmä ei ottaisi lainkaan osaa äänestysseen eduskunnassa tässä asiassa.

Harvala ilmoitti puoluetolimikunnan olevan sillä kannalla, että hallitusta ei tässä kysymyksessä ole kaadettava.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. 34 äänellä päätettiin hyväksyä valmistavan valiokunnan ehdotus, että ryhmä kannattaa yksinkertaista siirtymistä päiväjärjestykseen, Åhlströmin ehdotuksen, että pidättäydettäisiin kokonaan äänestyksestä, saadessa 8 ääntä.

4 §. Järjestyksen ja turvallisuuden tehostaminen.

Sen johdosta, että eduskunnassa tietävästi tullaan tekemään eh-

dotus, että laki järjestyksen ja turvallisuuden tehostamisesta säädettäisiin vain kolmeksi vuodeksi, päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kannattaa eduskunnassa tätä ehdotusta.

5 §. Kansanopistolaki.

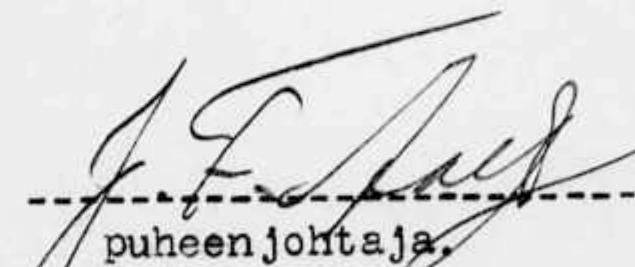
Ampujan esityksestä otettiin käsiteltäväksi kysymys mitenkä ryhmän on nyt suhtauduttava kansanopistojen valtionavustuksen ehtoja koskevaan lakiehdotukseen kun ryhmän taholta tehty muutosehdotukset olivat tulleet lain toisessa käsittelyssä hylätyiksi. Asian esittäjä oli sitä mieltä, että laki on nyt hylättävä.

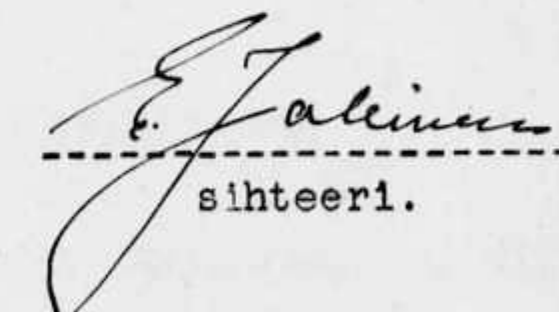
Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin 27 äänellä, 5 ääntä vastaan, jotka annettiin hylkäävän ehdotuksen puolesta, että lakiehdotus on hyväksyttävä.

6 §. Ryhmän päätökset.

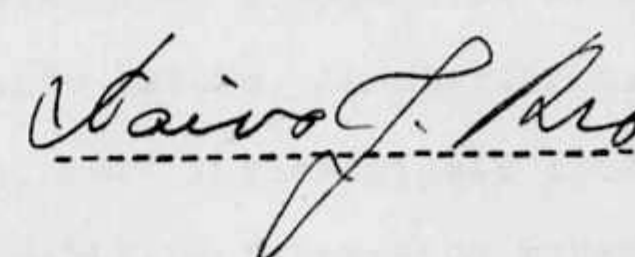
Puheenjohtaja esitti valmistavan valiokunnan lausuman vakavan toivomuksen, ettei tässä kokouksessa tehdyistä tärkeistä asioista koskevista päätöksistä ryhmän jäsenten puolelta annettaisi mitään tietoja ryhmän ulkopuolelle, vaan että ne pidettäisiin täysin salassa.

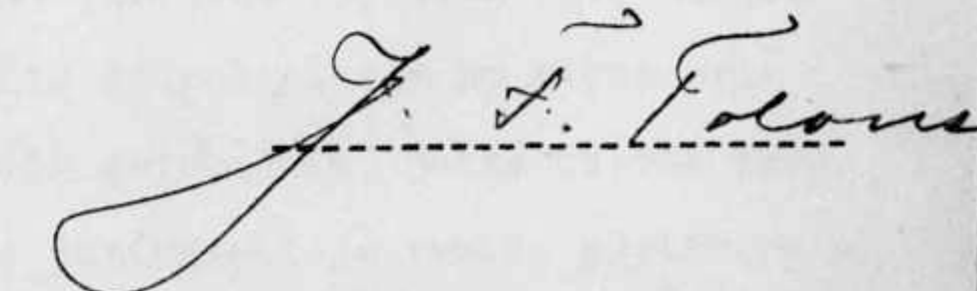
Pöytäkirjan vakuudeksi:

puheenjohtaja.

sihteeri.

Tarkastettu 1/3 30.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta helmikuun 27 p:nä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta olevan poissa ryhmän jäsenet Halonen, Harvala, Lehikoinen, Lepistö, Paasivuori, Pekkala, Haverinen, Pärssinen, Reinikainen, Ryömä, Seppälä, Sirola, Sillanpää, Sventorzetski, Valta K. ja ulkomaanmatkan takia Voionmaa.

2 §. Pöytäkirjan tarkastajat.

Ryhmän pöytäkirjan tarkastajiksi kahden viikon ajaksi valittiin K. Valta ja E. Setälä.

3 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt:

Huttunen pyytää vapautusta eduskuntaryöstä toistaiseksi, ulkomaanmatkan takia, Haverinen pyytää vapautusta eduskunnan ensi istunnosta kunnallisten ja järjestötehtävien vuoksi, Valjakka pyytää vapautusta vaikean sairauden takia toistaiseksi. - Valmistavan valionkunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kaikkiin lomapyyntöihin suostua.

4 §. Lähetystö poronhoitoasioissa.

Otettiin vastaan ryhmän puheille pyrkivä, Rovaniemen ja Yli-Tornion maanviljelijäin lähetystö, johonka kuului neljä miestä ja joka oli saanut tehtäväkseen saattaa ryhmän tietoon mitä Perä-Pohjolan maamiehet ajattelevat uudesta, tekeillä olevasta poronhoitoa koskevasta laista. Lähetystön taholta kiinnitettiin huomiota erityisesti, tätä lakiehdotusta koskeviin seikkoihin, jotka käyvät tarkemmin selville lähetystön ryhmälle jättämistä ja ryhmän pöytäkirjaan liittyvistä kirjallisista lausunnoista.

Puheenjohtaja J. F. Aalto lausui lähetystölle kiitokset sen antamista, asiaa valaisevista tiedoista ja ilmoitti, että ryhmä tu-

lee, asian esille tullessa, lähetystön esittämiä seikkoja kyllä vakavasti harkitsemaan.

5 §. Läskelän - Impilahden radan rautatietyöläisten asia.

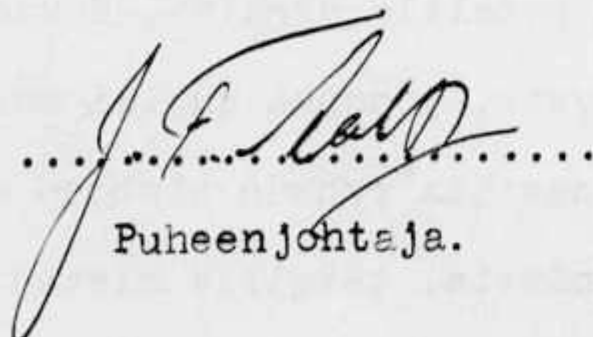
Puheenjohtaja esitti Läskelän - Impilahden rataosalla työskentelevien rautatietyömiesten Huuskon ja Poikolaisen jättämän kirjelmän, jossa kiinnitetään ryhmän huomiota siihen, että sanotulla rautatienrakenustyömaalla oli ryhdytty rettelöimään työläisten kanssa siitä, että nämä olivat jääneet yhteisestä päätöksestä pois työstä vaalipäivänä ja että tämä selkkaus vihdoin oli johtanut edellämainittujen Huuskon ja Poikolaisen työstäeroittamiseen, koska he olivat esiintyneet asiassa työtoveriensa edustajina.

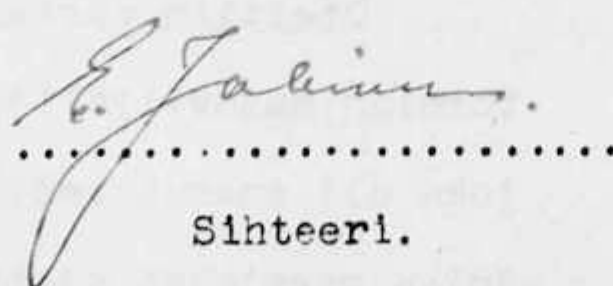
Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kiinnittää asiaan huomiota ja valittiin ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja E. Huttunen käymään asian johdosta kulkulaitosministerin puheilla, ja vaikuttamaan muutenkin siihen suuntaan, että viranomaisen mielivaltaisten rankaisutoimenpiteiden kohteeksi joutuneet työmiehet saisivat oikeutta.

6 §. Rautatieasiat.

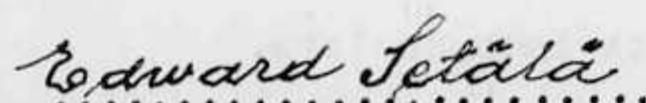
Puheenjohtaja esitti ryhmälle saapuneen, Viipurin - Laatokan rautatietä koskevan kirjelmän, joka valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin jättää kulkulaitosvaliokunnan jäsenille sopivassa yhteydessä huomioonotettavaksi.

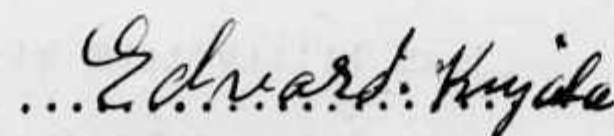
Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Tarkastettu 3/3 30.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta maaliskuun 13 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta poissaoleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Aattela, Allio, Bryggari, Huttunen, Koivulampi-Lehto, Kovanen, Leino, Reinikainen, Ryömä, Seppälä, Valjakka, Voionmaa ja Ahlström.

2 §. Lähetystöt.

Otettiin vastaan ryhmän puheille pyrkivä, Oulun - Kuusamon rautatien rakentamista esittävä lähetystö, johonka kuului kolme miestä. Lähetystön taholta painostettiin kyseessä olevan radan tarpeellisuutta ja sen merkitystä sekä toivottiin tälle ratahankkeelle ryhmän puolelta myötätuntoista suhtautumista.

Puheenjohtaja Aalto lausui lähetystölle, että ryhmä tulee ottamaan huomioon lähetystön esittämät seikat ja että ryhmä yleensä uusien rautateiden rakentamista koskevissa kysymyksissä pitää silmällä puhtaasti asiallisia näkökohtia.

Tämän jälkeen otettiin vastaan Viipurin talonomistajien yleisen kokouksen valitsema kaksimiehininen lähetystö, joka esitti ryhmälle Viipurin talonomistajien huolestumisen senvuoksi, että uudessa asemakavalaisissa aijotaan katurasitus jättää talonomistajien kannettavaksi, mikä lähetystön mielestä on näille liian suuri rasitus.

Puheenjohtaja Aalto vastasi lähetystölle ryhmän puolesta, että ryhmä tulee suhtautumisessaan tähän asiaan kiinnittämään huomiota kaikkiin asiallisiin näkökohtiin.

3 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin ryhmän jäsenen Koposen pyyntö saada vapautusta eduskunnan maaliskuun 18 p:n istunnosta. - Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin pyyntöön suostua, ellei kysymys rikoslain 2 luvun 17 §:n muuttamisesta ole siinä istunnossa esillä.

Sen johdosta, että edellämainittu, rikoslain 2 luvun 17 §:n muuttamista koskeva asia tulee toiseen käsittelyyn maaliskuun 14 päivän

istunnossa, huomautti puheenjohtaja, että kaikkien ryhmän jäsenten on oltava silloin saapuvilla, mikäli ei aivan voittamattomia esteitä ole.

4 §. Ryhmän pöytäkirjan tarkastajat.

Pöytäkirjan tarkastajiksi kahden viikon ajaksi päätettiin valita ryhmän jäsenet Halonen ja Haverinen.

5 §. Puolueneuvoston kokous.

Ryhmän edustajaksi maaliskuun 30 p:nä 1930 pidettävään puolue-neuvoston kokoukseen päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valita ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto.

6 §. Kirjelmät.

Puheenjohtaja esitti seuraavat ryhmälle saapuneet kirjelmät:
Ruoveden Pekkalan ja Pohjankylän työväenyhdistys on ilmoittanut puoluetöimistöön lähetetyllä pöytäkirjanotteella, että yhdistyksen kokouksessa on päätetty lausua ankara paheksuminen niille ryhmän jäsenille, jotka kaljan alkoholiprosenttien korottamisasiassa äänestivät von Frenckellin aloitteen puolesta tai pidättäytyivät äänestyksestä, koska asia yhdistyksen mielestä koskee kieltolakia. Puoluesihteerin, jättäessään pöytäkirjanotteen ryhmälle ilmoittaa samalla kirjoittaneensa yhdistykselle asiaa lähemmin selostavan kirjeen.

Metsänvartiija Sakari Toivanen Pyhäjärveltä O.l. pyytää ryhmän puolelta jotakin toimenpidettä siinä, että metsänvartijoille maksettaisiin sellainen palkka kuin eduskunta on päättänyt. - Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin tämä kirjelmä jättää ryhmän jäsenelle M. Pekkalle metsähallituksessa huomioon otettavaksi, jos kirjelmään on ollut jotakin aihetta.

Oulun talonmistajain yhdistys kiinnittää ryhmälle lähettämässään kirjelmässä ryhmän huomiota siihen, että katurasitus uudessa asemakaavalaissa ajetaan jättää liian suuressa määrin talonmistajain kannettavaksi. - Kirjelmä liitetään pöytäkirjaan.

Eduskunnan puhemies P. Virkkunen ilmoittaa ryhmälle lähettämässään kirjeessä, että Ruotsiin ajottua matkaa varten on esitetty kaksi eri ehdotusta. Ensiksi kenraali Linderin tarjous vapaasta matkasta kesäkuun lopulla, johon eduskunnan jäsenten ei puhemiehen käsityksen mukaan kumminkaan olisi pyrittävä mukaan, ja toiseksi, että eduskunnan jäsenet yksistään, omasta aloitteestaan järjestäisivät myöhem-

hemmin yhteisen matkan jollakin suomalaisella laivalla, joka matka tulisi maksamaan noin 2 - 3,000 markkaa henkilöä kohti.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, ettei ryhmä tule osallistumaan viimeksimainitunlaisen matkan järjestämiseen, josta eduskunnan puhemiehelle ilmoitetaan.

7 §. Uusi asemakaavalaki.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta on käsitellyt kysymystä ryhmän suhtautumisesta uuteen asemakaavalakiin, ja on valmistava valiokunta kiinnittänyt erikoisesti huomiota katurasitus-kysymykseen, asettuen tässä asiassa sille kannalle, että yleisenä sääntönä asemakaavalakia säädettäessä on pidettävä sitä, että katurasitus kaupungeissa kuuluu tontinomistajille, lukuunottamatta poikkeustapauksia, joissa kaupunki tulee osallistumaan katujen kunnossapitoon. Valmistava valiokunta ei ole katsonut tarpeelliseksi esittää tätä asiaa enään varsinaisesti ryhmän käsiteltäväksi, vaan on päättänyt jättää sen asianomaisen suuren valiokunnan jaoston jäsenten hoidettavaksi, sen mukaisella evästyksellä kuin edellä on esitetty.

Pärssinen oli sitä mieltä, että asiaa ei olisi käsiteltävä loppuun enään kevätistuntokaudella, vaan olisi asemakaavalain lopullinen hyväksyminen lykättävä syksyyn.

Perho ehdotti, että ryhmä asettaisi keskuudestaan vielä pienemmän jaoston asiaa valmistelevaan.

Kumpakaan ehdotusta ei kannatettu.

P ä ä t ö s : Päätettiin hyväksyä valmistavan valiokunnan päätös sellaisena kuin puheenjohtaja sen oli esittänyt.

8 §. Merivartioston perustaminen.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta on käsitellyt kysymystä ryhmän suhtautumisesta niihin hallituksen esityksiin, jotka tarkoittavat erikoisen merivartiolaivaston perustamista, mutta kun ei vielä ole ollut täyttä selvyyttä siitä, mitä nämä hallituksen esitykset todellisuudessa sisältävät ja minkälaisiin toimenpiteisiin ne lopullisesti johtavat ja kuinka suuria kustannuksia ne aiheuttavat, niin on valmistava valiokunta jättänyt asian asianomaisen valtionvarainvaliokunnan jaoston jäsenten tutkittavaksi ja valmisteltavaksi, ja joidenka sen jälkeen tulee tehdä asiasta esitys valmistavalle valiokunnalle.

Valmistavan valiokunnan päätös hyväksyttiin.

9 §. Valtion lainahankkeet.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta siihen hallituksen esitykseen, joka tarkoittaa valtuuksien myöntämistä hallitukselle kahden ulkomaisen lainan ottamiseksi. Asiasta käytti alustavan puheenvuoron

Harvala, joka lausui, että hallituksen esitys tarkoittaa kahden ulkomaisen lainan ottamista, joista toinen olisi 300 miljoonan markan suuruinen lyhytaikainen ja toinen yhden miljaardin suuruinen pitkäaikainen laina. Valtion kassatilanne on muodostunut sellaiseksi, että tuo lyhytaikainen laina on tarpeellinen ja sitä varten on siis hallitukselle sen esittämät valtuudet myönnettävät. Mutta mitä isompaan, pittempiäikaiseen lainaan tulee, niin sen ottaminen ei nyt olisi paikallaan. Hallituksella ei sitä paitsi ole vielä minkäänlaista tietoa siitäkään mistä se otettaisiin ja minkälaisilla ehdoilla. Sitä paitsi on paraikaa menossa useampia valtion takuulla otettavia ulkomaisia lainoja. Keskuslainarahasto on sellaisen lainan juuri järjestänyt ja ~~XXXXXX~~ Teollisuushypoteekkipankki järjestää myöskin, ja Asuntohypoteekkipankki suunnittelee lainan ottamista. Jos vielä valtio lähtisi kilpailemaan samanaikaisesti ulkomaisille rahamarkkinoille, niin se vahingoittaisi kaikkia lainanhakijoita, ja saattaisi myös maamme taloudellisen tilan huonoon valoon ulkomailla. Ja ehkä ei olisi hyvä sekään, että saataisiin yhtäkkiä runsaasti rahaa maahan, koska sitä silloin voitaisiin käyttää vähemmän tuottaviin tarkoituksiin ja veronmaksajat saisivat taas myöhemmin siitä kärsiä. Mahdollista myöskin on se, että elämme nyt sellaisen deflatsioniajan edessä, jolloin rahan ostokyky kohoaa, ja jolloin siis on tehtävä velkaa niin vähän kuin mahdollista.

Keto ja Helo kannattivat Harvalan ehdotusta.

Sirola ehdotti, että kysymys valtuuksien myöntämisestä hallitukselle pitkäaikaisen lainan ottamisesta ~~panstavaksi~~ ehdotettaisiin pantavaksi pöydälle syksyyn, sillä kokonaan ei tästäkään lainasta olisi luovuttava, koska rahaa maassa kipeästi tarvitaan.

Linna kannatti Sirolan ehdotusta.

P ä ä t ö s : Päätettiin yksimielisesti kannattaa valtuuksien myöntämistä hallitukselle lyhytaikaisen 300 miljoonan markan suuruisen lainan ottamiseksi.

Pitkäaikaisen 1,000 miljoonan markan suuruisen lainan ottamisen suhteen päätettiin 25 äänellä, 7 ääntä vastaan, vastustaa hallituksen esitystä.

Vakuudeksi:

J. F. Aalto *Karl J. Järvinen*

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta maaliskuun 20 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen. Kokous pidettiin Säätytaloessa.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta olevan poissa seuraavat ryhmän jäsenet: Eskola, Hakala, Halonen, Keto, Paasivuori, Väisänen, Valjakka ja Ryömä, joista kaksi viimeksi mainittua sairauden takia. - Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus kokouksessa A. Kuusistolle ja E. Lähteelle.

2 §. Lomapyynnot.

Käsiteltiin seuraavat lomapyynnot:

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin suostua Halosen pyyntöön saada vapautusta eduskunnan istunnosta 21/3 sekä Aaltosen ja Jokisen pyyntöön saada Turun piirikokouksen takia vapautusta eduskunnan istunnosta 24/3. Ehdolla, ettei 24/3 pidettävässä eduskunnan istunnossa ole esillä mitään erikoisemmin tärkeitä asioita, päätettiin myöntää vielä vapautusta tästä istunnosta Lehtokoskelle, Perholle, Lehikoiselle, Pensalle, Ravolle, Pärssiselle, Sillanpäälle, Aattelalle ja Kivisalolle, ollen heidän kumminkin oltava istunnossa saapuvilla, jos sotatilalaki tai muita erikoisen tärkeitä asioita on silloin päiväjärjestyksessä.

3 §. Rautatielähetystöt.

Otettiin vastaan ryhmän puheille pyrkivä kolmimiehinen lähetystö, joka oli saapunut tekemään selkoa Joensuun - Ilomantsin radan tarpeellisuudesta ja esittämään sen ottamista lähimmän viisivuotiskauden rautatierakennusohjelmaan.

Puheenjohtaja J. F. Aalto vastasi ryhmän puolesta lähetystölle, että ryhmä tulee, määritellesään kantansa lähiajan rautierakennussuunnitelmiin, ottamaan siinä huomioon kaikki asialliset näkökohdat.

4 §. Merivartiolaitoksen perustaminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta merivar-

tiolaitoksen perustamista koskeviin hallituksen esityksiin. Puheenjohtaja selosti asian käsittelyä valmistavassa valiokunnassa ja esitti valmistavan valiokunnan ehdotuksen, että hallituksen esitykset hyväksyttäisiin.

Puittinen piti hallituksen esityksiä hätäisesti ja hatarasti valmisteltuina. Kustannuslaskelmiakaan ei ole esitetty ennenkuin vasta juuri nyt, ja nekin tuskin ihan sellaisinaan pitävät paikkaansa. Perustamiskustannuksiin on ilmoitettu tarvittavan kertakaikkiaan 17,263,322 markkaa ja vuotuisiin menoihin 5,146,400 markkaa. Siis varsin kallis laitos, eikä ole sittenkään varmaa miten se täyttää tarkoituksensa. Laivat, joita ajetaan hankkia, ovat myös sotalaivan kaltaisia ja ylisikunnan lausunnon mukaan puolustuslaitoksellekin tarpeellisia, joten tässä joudutaan myös edistämään sotavarusteluja. Salakuljetuksen vastustamista varten on varoja myönnettävä, mutta ei tällä perusteella. Ehdotti, että hallituksen esityksiä vastustettaisiin, mutta ehdotettaisiin samalla lausuttavaksi hallitukselle toivomus, että se tutkituttaisi edelleen asiaa ja antaisi myöhemmin tarpeelliseksi katsomansa esityksen salakuljetuksen estämistoimenpiteistä.

Komu kannatti Puittisen ehdotusta. Salakuljetusta voidaan tehokkaammin estää muilla keinoilla.

Voionmaa lausui, että on erehdys pitää hallituksen suunnitelmaa sotavarusteluihin tähtäävänä. Jo 1919 pohdittiin tällaisen vartiolaityksen aikaansaamista, vaikka siitä silloin kustannusten välttämiseksi luovuttiin. Kysymys on salakuljetuksen tehokkaasta estämisestä ja siinä tarvitaan tarkoituksenmukaisia välineitä. Kansantalouden kannalta on varojen käyttäminen tällaiseen tarkoitukseen edullista, koska sen kautta voidaan vähentää alkoholin kulutusta maassa. Moraalinen velvollisuutemme on kannattaa tällaisia toimenpiteitä. Ehdotti, että hyväksyttäisiin hallituksen esitykset.

Myllymäki yhtyi Voionmaan käsitykseen. Väitteli Puittisen lausuntoa vastaan.

Aromaa, Reinikainen, Lehtokoski ja Huttunen olivat kaikki sitä mieltä, että salakuljetuksen estämiseksi on jotakin tehtävä, jos tahdotaan kieltolaki säilyttää. Pitivät hallituksen esitysten hyväksymistä tarpeellisenä.

Aalto J.F. vastusti esityksen hyväksymistä, koska ne ovat puutteellisesti ja hatarasti valmistetut ja koska niiden varjolla ilmeisesti ajetaan myös sotilaallisia tarkoituksia.

Aaltonen ja Aattela kannattivat hallituksen esitysten hyväksymistä.

Kivisalo halusi tietää mikä on asiassa puolueitoimikunnan kanta.

Harvala ilmoitti, ettei puolueitoimikunta ole asiaa käsitellyt, mutta tietävästi puolueitoimikunnassa on tässä suhteessa "kahdenlaista ilmaa". Oli itse sitä mieltä, että hallituksen esitykset ovat kaiketi hyväksyttävät, vaikka muistutuksia niitä vastaan voidaankin tehdä. Puoluekokouksen kantakin kieltoasiassa lienee ollut se, että sitä on koetettava toteuttaa niin kauan kuin se on mahdollista.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. 28 äänellä, 16 ääntä vastaan, jotka annettiin Puittisen ehdotuksen puolesta, päätettiin, että hallituksen esitykset ovat hyväksyttävät.

5 §. Koululaivan osto valtiolle.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmä vastustaa hallituksen esitystä, jonka tarkoittaa lisäämäärärahan ottamista kuluvan vuoden talousarvioon koululaivan hankkimista varten puolustuslaitoksen tarpeisiin.

6 §. Petsamon ja Utsjoen kuntien veroasia.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmä asettuu valtion verotuksen lykkäämistä Petsamon kunnassa koskevan hallituksen esityksen suhteen suuren valiokunnan ja valtionvarain valiokunnan omaksumalle kannalle.

7 §. Nykyinen poliittinen tilanne.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys, olisiko ryhmän taholta mahdollisesti ryhdyttävä joihinkin toimenpiteisiin Lapualla 16/3 pidetyn kansalaiskokousten edustajakokouksen ja siellä esitettyjen valtionvastaisten mielteiden johdosta. Ryhmän puheenjohtaja ilmoitti samalla olevansa sitä mieltä, että mihinkään erikoisempiin toimenpiteisiin, esim. välikysymyksen tekemiseen ei nyt ole aihetta, koska se saattaisi vain merkitä sitä, että osoitettaisiin fascisten aineiden puuhille tarpeettoman vakavaa huomiota, jota ne eivät ansaitse. Samaa mieltä on myös valmistava valiokunta.

Myllymäki katsoi, että Lapuan kokous on ollut laadultaan sellainen, että siihen on kiinnitettävä huomiota. Puolueemme on oltava taistelukanalla taantumusta vastaan ja sen on ylläpidettävä taistelumieltä. Ehdot-

ti, että tehtäisiin välikysymys Lapuan kokouksen johdosta.

Harvala ilmoitti käyneensä puoluetoimikunnan lähettämässä yhdessä toveri Tannerin kanssa asian johdosta pääministerin puheilla ja oli pääministeri lausunut, että hän on koettanut vaikuttaa siihen suuntaan, että "lapualalaisten" suunnitelmat olisivat juosseet hiekkaan, mutta siitä huolimatta oli äskettäin pidetty kokous tullut järjestetyksi, joskaan sille ei ole erikoisen suurta merkitystä annettava. Hallitus ei tule ottamaan kokouksen vaatimuksia siltä kannalta, että niitä noudatettaisiin. - Puoluetoimikunta on asiaa käsitellyt, mutta ei sen suhteen mitään päätöstä tehnyt. Puhuja katsoi, että jos välikysymys päätetään tehdä, on sitä ennen myös harkittava, miten menetellään jos hallitus kaatuu.

Valta K. ehdotti, että asia jätettäisiin edelleen valmistavan valiokunnan ja puoluetoimikunnan yhdessä valmisteltavaksi.

Aaltonen kannatti Vallan ehdotusta.

Ählström ehdotti, että tehtäisiin asian johdosta kysely hallitukselle.

Kivisalo kannatti Ählströmin ehdotusta.

Aalto J.F. huomautti, että on myös otettava huomioon se, että jos välikysymys tehdään seuraa siitä todennäköisesti hallituksen kukistuminen, ja silloin on valittava kahdesta vaihtoehdosta: joko sos.-dem. hallitus tai kokoomuksen muodostama hallitus. On harkittava, onko puolueellemme nyt edullista mennä hallitukseen. Ellei ole, silloin seuraa oikeistohallitus, jota "lapualaiset" toivovatkin.

Kun vielä oli käytetty joukko puheenvuoroja toimitettiin äänestys.

P ä ä t ö s: Äänestettiin Myllymäen ja Ählströmin ehdotuksista vastakain, jolloin Ählströmin ehdotus sai 16 ja Myllymäen ehdotus 12 ääntä. Tämän jälkeen toimitetussa äänestyksessä hylättiin Ählströmin ehdotus 23 äänellä 4 ääntä vastaan, jotka annettiin sen puolesta. Lopuksi hylättiin K. Vallan ehdotus 14 äänellä 10 ääntä vastaan, jotka annettiin tämän ehdotuksen puolesta.

Ryhmä päätti siis, ettei asia anna aiheutta tällä kertaa enempiin toimenpiteisiin.

8 §. Hilma Valjakan sairaus.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin ryhmän jäsen Hilma Valjakka vapauttaa sairautensa aikana ryhmän jäsenmaksun suorittamisesta ja myöntää hänelle samalla avustuksena ryhmän varoista 500 mk.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

E. J. Järvinen

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta maaliskuun 26 p:nä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen. Kokous pidettiin Säätytalossa.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta poissa oleviksi ryhmän jäsenet Ampuja, Harvala, Helo, Myllymäki, Paasivuori ja Valjakka, viimeksimainittu sairauden takia.

2 §. Miljaardilaina-asia.

Puheenjohtaja J.F. Aalto ilmoitti, että ryhmä oli kutsuttu koolle käsittelemään uudelleen kysymystä suhtautumisesta hallituksen esitykseen suuremman pitempiaikaisen ulkomaisen obligatiolainan ottamisesta. Ryhmä on kyllä jo aikaisemmin päättänyt vastustaa valtuuksien myöntämistä hallitukselle pitempiaikaisen 1,000 miljoonan markan suuruisen lainan ottamiseen, mutta nyt on asia joutunut uuteen vaiheeseen. Pääministeri on ilmoittanut suuressa valiokunnassa, että hallitus tulee tekemään asiasta luottamuskysymyksen. Ryhmän on nyt harkittava, pysytäänkö entisellä kannalla, joka voi johtaa hallituspulan syntymiseen, vai otetaanko aikaisemmin tehty päätös tarkistettavaksi. Edistyspuolueen edustaja Kivimäki on tähän suuressa valiokunnassa tehnyt ehdotuksen, että hallituksen esitys 1,000 miljoonan markan obligatiolainan ottamisesta hyväksytäisiin ehdolla, että lainasta käytetään 200 miljoonaa markkaa valtiolla olevien lyhytaikaisten lainojen vakauttamiseen, 400 miljoonaa markkaa epäedullisen ulkolaisen luoton konventoimiseen ja 400 miljoonaa markkaa kannattavan tuotannollisen toiminnan rahoittamiseen eduskunnan vastedes päättämällä tavalla. Tähän ehtoon on hallitus ilmoittanut tyytyvänsä. Samoin tyytyy hallitus siihenkin, että eduskunta antaa valtuudet 600 miljoonan markan pitempiaikaisen lainan ottamiseen, kuten suuri valiokunta aikaisemmin on esittänyt.

Lehikoinen ehdotti, että päätettäisiin myöntää hallitukselle valtuudet 1000 miljoonaa markan suuruisen pitkäaikaisen lainan ot-

tamiseen. Ryhmän aikaisemmin tässä asiassa tekemä päätös onkin sellainen, ettei sitä ainakaan maaseudulla olisi voitu ymmärtää. Maasahan vallitseva suuri rahan puute. Hallituspulaa ei nyt myöskään ole syytä aiheuttaa.

Huttunen katsoi, että tätä laina-asiaa on sekä hallituksen että myös sos.-dem. ryhmän taholta hoidettu huonosti.

Bryggari piti hallituspulan välttämiseksi tarpeellisena, että hallitukselle myönnettäisiin sen pyytämät valtuudet.

Aromaa kannatti valtuuksien myöntämistä.

Leino pahoitteli sitä, että asiasta yleensä on tehty poliittinen juttu. Se on johtunut osaksi sanomalehtien harkitsemattomasta kirjoittelusta. Suomen Sosialidemokraatissakin saataisiin vähän tarkemmin harkita mitä kirjoitetaan. Asiaa on varmasti pahentanut myös se, että ryhmän jäsenet ovat puhuneet hallituspuolueen edustajille sellaista mikä ei olisi ollut tarpeellista. Maalaisliittolaisten taholtahan on kerrottu, että ainakin parikymmentä sos.-dem. ryhmän jäsentä olisi ryhmän edellisestä päätöksestä huolimatta ollut lainan ottamisen kannalla, ja tällaiset tiedot ovat ilmeisesti omasta ryhmästä lähtöisin. Tällaista pitäisi välttää.

Keto huomautti, että ne jotka ovat vastustaneet pitkäaikaisen lainan ottamista ovat esittäneet eduskunnassa päteviä ja asiallisia seikkoja kantansa tueksi. Osoitettiin, että hallitus suunnittelee näiden varojen käyttämistä tuottamattomiin tarkoituksiin. Jos hyväksytään Kivimäen suuressa valiokunnassa esittämä kanta, niin se muuttaa asian toiseksi. Jos lainan ottaminen tapahtuu niillä ehdoilla kuin edustaja Kivimäki on ehdottanut, niin siihen voidaan suostua, eikä tarvitse aiheuttaa hallituspulaa.

Sventorjetski väitteli Leino lausuntoa vastaan. Puolusteli S. S:ssä olleita kirjoituksiaan. Oli niissä vain puolustanut ryhmän omaksumaa kantaa. Katsoi, että asia on myös taktillinen kysymys. Ehdotti, että ryhmän valmistava valiokunta koettaisi keksiä tavan, mitenkä olisi meneteltävä, jotta ryhmän ei niin usein tarvitsisi tarkistaa kantaansa. Ehdotti myös, että ryhmä kyseessä olevaa lainaa koskevassa asiassa pysyisi aikaisemmin tehdyssä päätöksessään.

Aalto J.F. oli sitä mieltä, että edustaja Kivimäen esittämä kanta voitaisiin hyväksyä. Tämä ei olisi peräytymistä ryhmän aikaisemmasta kannastakaan. Muuttanut asia silloin luonteeltaan toiseksi. Ehdotti, että päätettäisiin ensin siitä suostutaanko hallitukselle myöntämään pyytämänsä valtuudet, ja sitten siitä kannatetaanko

600 miljoonan markan suuruisen lainan ottamista, mikä oli aikaisemmin suuren valiokunnan kanta, vaiko edustaja Kivimäen tekemä esitys.

Puittinen, Kivisalo ja Velling kannattivat valtuuksien myöntämistä hallitukselle (miljaardin suuruisen lainan ottamiseksi).

Ryömä ilmoitti myös olevansa valtuuksien myöntämisen kannalla, vaikka ei sairauden takia ollut läsnä siinä ryhmän kokouksessa, jossa asiasta aikaisemmin päätettiin. Olisi jo silloin yhtynyt niihin, jotka lainaa puolsivat. Valitti myös sitä, että asiasta on tehty poliittinen juttu ilman aihetta.

Viik lausui, että tilanne on nyt ryhmälle siksi nöyryyttävä, että pitäisi todella ryhtyä vakavasti harkitsemaan oman hallituksen muodostamisen mahdollisuutta. Ei tosin siinä mielessä, että hallituspulan tultua esitetään hallitusohjelma ja sitten annetaan kansalle julistus, eikä mennä hallitukseen, vaan että todella myös hallitukseen mennään. Jos ryhmä nyt tässä asiassa muuttaa päätöksensä, niin tehtäköön se avoimesti ja sanottakoon myös eduskunnassa, ettei ryhmä tahdo aikaansaada hallituspulaa.

Tämän jälkeen käytettiin asian johdosta vielä muutamia puheenvuoroja, joissa ei kumminkaan esiintynyt mitään uutta.

P ä ä t ö s : Päätettiin yksimielisesti kannattaa valtuuksien myöntämistä hallitukselle pitkäaikaisen obligatiolainan ottamiseen.

Tämän jälkeen päätettiin, että kannatetaan valtuuksien myöntämistä hallitukselle 1,000 miljoonan markan suuruisen lainan ottamiseen edustaja Kivimäen suuressa valiokunnassa esittämillä ehdoilla, tai 600 miljoonan markan suuruisen lainan ottamiseen, kuten suuri valiokunta aikaisemmin on ehdottanut.

Päätettiin, että ryhmän kannan eduskunnassa esittää ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto.

Voionmaa ilmoitti päätöksen jälkeen, että hän voi yhtyä päätökseen vain sikäli kuin se koskee lainan ottamista Kivimäen esittämillä ehdoilla, muussa tapauksessa hän tulee äänestämään valtuuksien myöntämistä vastaan.

3 §. Kommunistien välikysymys.

Sen johdosta, että hallituksen taholta annetaan vastaus kommunis-

tien tekemään, työttömyysatilannetta koskevaan välikysymykseen maaliskuun 27 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta välikysymykseen ja sen käsitte-lyyn. Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että hän sekä E. Huttunen olivat saaneet tutustua hallituksen vastauksen sisältöön, jotenka siitä voidaan nyt keskustella.

Huttunen selosti hallituksen vastauksen sisältöä yksityiskohtaisemmin. Vastauksessa selostetaan hallituksen toimenpiteitä työttömyyden torjumiseksi ja työttömyys tilanteen lieventämiseksi. Osoitetaan, että töitä on järjestetty huomattavan suurelle määrälle työläisiä, mutta myönnetään, että työttömiä siitä huolimatta on vielä paljon. Vastaus vaikuttaa asialliselta. Joskin siinä on joitakin kohtia, joita ei voi hyväksyä, esim. ajatus, että työttömyyden torjuminen on etupäässä kuntien asia. Mille kannalle ryhmä tämän vastauksen suhteen asettuu riippuu siitä otetaanko asiassa puhtaasti asiallinen vaiko agitatorinen kanta, kuten kommunistitkin. Jos asetutaan asialliselle kannalle niin ei voitane muuta kuin kannattaa yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä. Keskustelussa olisi kumminkin erikoisesti painostettava työttömyysvakuutuksen aikaansaamisen välttämättömyyttä.

P ä ä t ö s : Päättiin suhtautua asiaan Huttusen ehdottamalla tavalla. Ei esitetä omaa ponsiehdotusta, vaan kannatetaan yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä, kiinnittämällä kumminkin keskustelussa huomiota työttömyyden vaatimiin toimenpiteisiin.

Edelleen päätettiin, että ryhmän kannan asian johdosta esittää Huttunen.

4 §. Parlamenttien välisen liiton kokous.

Sen johdosta, että ryhmä on oikeutettu valitsemaan ensi kesänä Lontoossa pidettävään parlamenttien välisen liiton edustajakokoukseen kaksi edustajaa, päätettiin valtuuttaa valmistava valiokunta nämä valitsemaan.

5 §. Suhtautuminen oikeusasiamiehen vaaliin.

Sen johdosta, että eduskunnan oikeusasiamiehen erottua toimestaan tulee oikeusasiamiehen vaali uudelleen toimitettavaksi, päätettiin jättää ryhmän kannan määrittäminen tässä asiassa valmistavan valiokunnan tehtäväksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Tanner

E. Jokinen

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta huhtikuun 2 p:ltä 1930. - Kokouksen puheenjohtajana toimi ryhmän toinen puheenjohtaja K. Myllymäki ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta poissa oleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Aalto A., Aalto J.F., Bryggari, Keto, Linna, Paasivuori, Sventorzetski, Sirola, Suokas, Voionmaa ja Valjakka, viimeksimainittu sekä J.F. Aalto sairauden takia. - Saapuvilla olivat myös puoluesihteerit K.H. Viik ja puoluetoimikunnan jäsen V. Tanner.

2 §. Ryhmän pöytäkirjan tarkastajat.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. Aaltonen ja K. Hakala.

3 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt: Rapo pyytää vapautusta eduskunnan istunnosta 5/4 oikeusasiansi takia, Lepistö eduskunnan istunnoista 5/4 ja 7/4 järjestötehtävien takia sekä Kovanen 5/4 oikeusasiansi takia. - Kaikkiin lomapyyntöihin päätettiin suostua.

4 §. Puolueneuvoston päätökset.

Esitettiin Puoluetoimikunnan kirjelmä, joka sisältää ne maaliskuun 30 p:nä pidetyssä Puolueneuvoston kokouksessa tehdyt päätökset, jotka välittömästi koskevat Eduskuntaryhmää ja vaativat toimenpiteitä ryhmän puolelta.

Kirjelmän johdosta päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, että valitaan ryhmän puolesta kolme henkilöä toimikuntaan, joka yhdessä puoluetoimikunnan valitsemien henkilöiden kanssa laatii Puolueneuvoston päätöksessä edellytetyn ehdotuksen puolueen osanotosta hallituksen muodostamiseen ja hallitusohjelmasta. Tähän toimikuntaan valittiin Aalto, J.F., Myllymäki ja Ryömä.

5 §. Ryhmän asiain hoito kesän aikana.

tien tekemään, työttömyystilannetta koskevaan välikysymykseen maaliskuun 27 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta välikysymykseen ja sen käsitteilyyn. Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että hän sekä E. Huttunen olivat saaneet tutustua hallituksen vastauksen sisältöön, jotenka siitä voidaan nyt keskustella.

Huttunen selosti hallituksen vastauksen sisältöä yksityiskohtaisemmin. Vastauksessa selostetaan hallituksen toimenpiteitä työttömyyden torjumiseksi ja työttömyystilanteen lieventämiseksi. Osoitetaan, että töitä on järjestetty huomattavan suurelle määrälle työläisiä, mutta myönnetään, että työttömiä siitä huolimatta on vielä paljon. Vastaus vaikuttaa asialliselta. Joskin siinä on joitakin kohtia, joita ei voi hyväksyä, esim. ajatus, että työttömyyden torjuminen on etupäässä kuntien asia. Mille kannalle ryhmä tämän vastauksen suhteen asettuu riippuu siitä otetaanko asiassa puhtaasti asiallinen vaiko agitatorinen kanta, kuten kommunistitkin. Jos asetutaan asialliselle kannalle niin ei voitane muuta kuin kannattaa yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä. Keskustelussa olisi kumminkin erikoisesti painostettava työttömyysvakuutuksen aikaansaamisen välttämättömyyttä.

P ä ä t ö s : Päätettiin suhtautua asiaan Huttusen ehdottamalla tavalla. Ei esitetä omaa ponsiehdotusta, vaan kannatetaan yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä, kiinnittämällä kumminkin keskustelussa huomiota työttömyyden vaatimien toimenpiteisiin.

Edelleen päätettiin, että ryhmän kannan asian johdosta esittää Huttunen.

4 §. Parlamenttien välisen liiton kokous.

Sen johdosta, että ryhmä on oikeutettu valitsemaan ensi kesänä Lontoossa pidettävään parlamenttien välisen liiton edustajakokoukseen kaksi edustajaa, päätettiin valtuuttaa valmistava valiokunta nämä valitsemaan.

5 §. Suhtautuminen oikeusasiamiehen vaaliin.

Sen johdosta, että eduskunnan oikeusasiamiehen erottua toimestaan tulee oikeusasiamiehen vaali uudelleen toimitettavaksi, päätettiin jättää ryhmän kannan määrittäminen tässä asiassa valmistavan valiokunnan tehtäväksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

E. Jokinen

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta huhtikuun 2 p:ltä 1930. - Kokouksen puheenjohtajana toimi ryhmän toinen puheenjohtaja K. Myllymäki ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta poissa oleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Aalto A., Aalto J.F., Bryggari, Ketto, Linna, Paasivuori, Sventorzetski, Sirola, Suokas, Voionmaa ja Valjakka, viimeksimainittu sekä J.F. Aalto sairauden takia. - Saapuvilla olivat myös puoluesihteerit K.H. Viik ja puoluetolimikunnan jäsen V. Tanner.

2 §. Ryhmän pöytäkirjan tarkastajat.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. Aaltonen ja K. Hakala.

3 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt: Rapo pyytää vapautusta eduskunnan istunnosta 5/4 oikeusasiain takia, Lepistö eduskunnan istunnoista 5/4 ja 7/4 järjestötehtävien takia sekä Kovanen 5/4 oikeusasiain takia. - Kaikkiin lomapyyntöihin päätettiin suostua.

4 §. Puolueneuvoston päätökset.

Esitettiin Puoluetolimikunnan kirjelmä, joka sisältää ne maaliskuun 30 p:nä pidetyssä Puolueneuvoston kokouksessa tehdyt päätökset, jotka välittömästi koskevat Eduskuntaryhmää ja vaativat toimenpiteitä ryhmän puolelta.

Kirjelmän johdosta päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, että valitaan ryhmän puolesta kolme henkilöä toimikuntaan, joka yhdessä puoluetolimikunnan valitsemien henkilöiden kanssa laatii Puolueneuvoston päätöksessä edellytetyn ehdotuksen puolueen osanotosta hallituksen muodostamiseen ja hallitusohjelmasta. Tähän toimikuntaan valittiin Aalto, J.F., Myllymäki ja Ryömä.

5 §. Ryhmän asiain hoito kesän aikana.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmän asioita kevät- ja syysistuntokauden välisenä aikana hoitaa ryhmän valmistava valiokunta, jonka kutsuu tarpeen vaatiessa koolle puoluesihteri K. H. Viik.

6 §. Vaasan ja Lapuan tapauksia koskeva välikysymys.

Sen johdosta, että hallitus antaa vastauksen ryhmän taholta tehtyyn Vaasan kirjapainon hävittämistä ja Lapuan kokouksia koskevaan välikysymykseen huhtikuun 3 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta tähän hallituksen vastaukseen.

Puheenjohtaja Myllymäki ilmoitti, että vastauksen tulee antaa sisäministeri Linturi. Tämän jälkeen hän esitti jäljennöksen tästä vastauksesta, sekä sekä ponsiehdotuksen, jonka valmistava valiokunta ehdottaa vastauksen johdosta eduskunnalle esitettäväksi. Ponsiehdotus sisältyy valmistavan valiokunnan pöytäkirjaan.

Keskustelu:

Ampuja lausui, ettei häntä tyydytä hallituksen vastaus, eikä myöskään valmistavan valiokunnan ehdottama ponsi. Ehdotti päätettäväksi, että asia ehdotettaisiin lähetettäväksi perustuslakivaliokuntaan Vaasan tapauksen selvittämistä varten.

Haverinen huomautti, että ollaanko täysin varmoja siitä, että Vaasan ilkiteko on "lapualaisten" työtä.

Lehikoinen kannatti valmistavan valiokunnan ponsiehdotusta.

Helo oli sitä mieltä, että hallitus vastauksessaan käyttää liian paljon tilaa lapualaisliikkeen puolusteluun. Vaasan ilkitö on sellainen, että se on voinut johtua "lapualaisten" kiihoituksesta. Meidän on vaadittava hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin lapualaisliikettä vastaan. Ryhmän esiintyminen on tässä suhteessa ollut heikkoa, painostusta hallitusta kohtaan ei ole harjoitettu. Olisi sanottava enemmän kuin ehdotetussa ponnassa sanotaan, mutta hyvä on sanoa tämänkin verran.

Ryömä lausui toivoneensa, että olisi saatu aikaan päätöslauselma, joka olisi muodostunut eduskunnassa tasavaltalaisten ryhmien yhteiseksi julkilausumaksi sattuneiden tapausten johdosta. Välikysymyksen johdosta syntyvässä keskustelussa olisi arvostettava ^{lapualaisten} ja oikeiston suhtautumista siihen. Hallitusta ei nyt olisi kaadettava.

Myllymäki lausui, että hallitus ei sanoudu vastauksessaan irti lapualaisuudesta, ja senvuoksi on myös hallitukseen kohdistettava arvostelua. Sanan vapautta on puolustettava, mutta meidän ei tarvitse puolustaa sitä erikoisemmin oikeistoinneksille, porvarit siitä kyllä pitävät huolet. Meidän on puolustettava ennenkaikkea työläisten kansalaisoikeuksia, silloin kansa ymmärtää meitä. Ja meidän on vaadittava, että valtiovalta suhtautuu samalla tavoin kaikkiin kansalaisiin. Fascisteja ei ole suosittava enemmän kuin kommunistejakaan. Sellaista on kumminkin tapahtunut. Jos lapualaisten julkinen ohjelma ei sellaisenaan olekaan lainvastainen, niin se ei estä heitä harjoittamasta kiihoitusta lainvastaisiin tekoihin, kuten on tapahtunut. Tämä on tuomittava. Me olemme siinä suhteessa olleet liian varovaisia. Ryhmän on itseään karaistava. Ei pidä pelätä hallituksen kaatumistakaan, eikä hallitukseen menoakaan, jos se osoittautuu tarpeelliseksi. Nykyisen hallituksen säilyttämiseksi ei ole syytä kovin paljon uhrata. Esitti lopuksi laatimansa, valmistavan valiokunnan pöytäkirjaan sisältyvän ponsiehdotuksen.

Aromaa piti hallituksen vastausta lähimain tyydyttävänä. Ei hyväksynyt Myllymäen kantaa täydellisesti. Kannatti valmistavan valiokunnan ponsiehdotusta.

Ahlström lausui, että jo eräissä ruotsinmaalaisessa porvarillisessa lehdessä on kiinnitetty huomiota siihen, että meillä hallitus suosii fascisteja samalla kun se ahdistelee kommunisteja, näin onkin asialla, jotenka ponsi saisi olla jyrkempi.

Kivisalo kannatti Myllymäen ponsiehdotusta.

Lehtokoski huomautti, ettei esitetyillä ponsiehdotuksilla ole sanottavaa eroa.

Viik lausui, että on kiinnitettävä huomiota siihen kumpiko tulos on tällä hetkellä puolueellemme edullisempi, sekö että hallitus kaatuu vai sekö, ettei hallituksenvaihdosta nyt tapahdu. Ollaanko ryhmän taholla valmiit menemään hallitukseen, vai ollaanko valmiit ottamaan vastaan oikeistohallitus. Ellei hallitusta tahdota kaataa, niin ponsiehdotus on laadittava sen mukaan.

Perho: Senottakoon selvästi mitä ajatellaan, jos hallitus kaatuu, niin se kaatukoon.

Aattela kaipasi myös jyrkempää sanontaa ponnassa.

Tanner huomautti, että silloin kuin meillä oli oma sos.-dem. hallitus pitivät monet ryhmän jäsenet toivottavana, että päästäisiin hallitus-

puolueen asemasta. Nyt on ryhmällä se etu ollut. Mutta on havaittu, että on saatu tukea maalaisliittolaista hallitusta ja siten kummin-kin kantaa osa hallitusvastuusta. Oikea suhde hallituskysymykseen on se, että ei ole pyrittävä hallitukseen, mutta ei myöskään pelät-
tävä hallituksen muodostamista. Ryhmän täytyy vakavimminakin alko-
na edustaa selvästi valitsijainsa kantaa. Nyt olisi kyllä syytä vie-
lä pitää maalaisliittolainen hallitus ja antaa sen näyttää mihin se
pystyy, mutta varsin kalliilla hinnalla tätä ei ole syytä tehdä. Esi-
tetyissä ponsiehdotuksissa ei ole paljon eroa, laajempi ponsi saisi
olla. Mitä maan asiain hoitoon vastaisuudessa tulee, niin on kait
koetettava saada aikaan tasavaltalainen kokoomushallitus laajemmal-
la pohjalla yhteisellä valtiollisella ohjelmalla. Tällaiseksi voi
tilanne kehittyä.

P ä ä t ö s : Kun puheenjohtaja Myllymäki ja toisen ponsiehdo-
tuksen laatija Ryömä olivat yhdessä tarkistaneet ehdotuksensa hyväk-
syttiin heidän ehdotuksestaan yksimielisesti ~~seurav~~ eduskunnalle esi-
tettäväksi seuraavanlainen ponsi:

Kuultuaan hallituksen vastauksen sekä sen johdosta suoritettun kes-
kustelun Eduskunta toteaa,

että Vaasassa tapahtunut kirjavainon hävittäminen on näkyvä seu-
raus siitä kiihoituksesta mitä n.s. lapualaisen liikkeen taholta on
harjoitettu, jonka vuoksi Eduskunta odottaa, että hallitus seuraa
valppaasti sen toimintaa ja ryhtyy asian vaatimiin toimenpiteisiin,
sekä siirtyy päiväjärjestykseen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Hans Myllymäki

Tarkastettu 4/4 30.

A. Hakala

Emil Jalonen

Aleksi Aaltonen

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen
Eduskuntaryhmän kokouksesta kesäkuun 30 päivänä
1930. Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto, pöytä-
kirjan laati A. Valtio.

Kokouksessa olivat saapuvilla ohjeelliseen
luetteloon merkityt ryhmän jäsenet.

1 §.

Puheenjohtaja ehdotti, että kokoukseen saapuneille Sos-
dem. Puolueen puolesta jäsenille ja muille puolueen toimitsijoille
myönnettäisiin läsnäolo-oikeus, mikä ehdotus hyväksyttiin.

2 §.
Sen johdosta, että n. s. lapualaisliikkeen toimesta on
useita kommunistisia kansanedustajia väkivaltaisesti pidätetty sekä
kuljetettu heidät tuntemattomiin paikkoihin ja siten estetty edus-
tajatoimintansa täyttämästä samalla ~~eduskunnan~~ eduskunnan työrauhaa mainitun
liikkeen taholta vakavasti uhataan häiritä ja vainostaa, valmistus-
valiokunta ehdotti,

että ennen ensimmäisen täysistunnon alkamista jätettäi-
siin eduskunnan puhemiehelle kirjallinen esitys, jossa mainittu asia
ehdotettaisiin lähetettäväksi puhemiesneuvostolle kaikkiin tarvit-
taviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi ja että kirjelmän laatisivat
ryhmän puheenjohtajat ja sihteerit;

että ensimmäisen täysistunnon alkaessa nimenhuudon yh-
teydessä esitettäisiin sos-dem. ryhmän vastalause mainittujen väki-
valtaistuksien johdosta, sekä vaadittaisiin asianomaisia ryhtymään
tarvittaviin toimenpiteisiin eduskunnan työrauhan turvaamiseksi ja
edustajain oikeuksiinsa saattamiseksi ennen minkäänlaisten asioiden
asialliseen käsittelyyn ryhtymistä; ja

että kyseellisestä asiasta käytäisiin vain suppea kes-
kustelu, jonka aikana sos-dem. ryhmän kannan esittäisivät puheenjoh-
tajat Aalto ja Myllymäki.

Valmistusvaliokunnan ehdotukset yksimielisesti hyväk-
syttiin.

3 §.

Valmistava valiokunta ehdotti, että hallituksen toimen-
piteistään antaman selonteon johdosta ryhmän taholta arvosteltaisiin

hallitukseen lainvastaisia toimenpiteitä samoin kuin sen osoittamaa toimetttömyyttä lapualaisliikkeen väkivaltaisuuksien ehkäisemiseksi, sekä ehdotettaisiin epäluottamuslause eduskunnan päätökseksi. Päätös lauselmaa laatimaan valiokunta ehdotti valittavaksi J. F. Aallon, Myllymäen ja Harvalan. Edelleen valiokunta ehdotti, että ryhmän puolella asiassa esiintyisivät vain ryhmän nimeämät edustajat J. F. Aalto, Harvala ja Voionmaa.

Valmistusvaliokunnan ehdotukset yksimielisesti hyväksyttiin.

4 §.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että J. F. Aalto, Myllymäki ja Harvala valtuutettaisiin ryhmän puolesta käymään neuvotteluja toisten kansanvaltaisella kannalla olevien eduskuntaryhmien kanssa nykyistä laajemmalle pohjalle perustuvan hallituksen muodostamiskysymyksestä.

Valmistusvaliokunnan ehdotus yksimielisesti hyväksyttiin.

5 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotus, että nykyisin vallitsevaan tilanteeseen sekä käsiteltäviin asioihin katsoen ryhmän jäsenille ei toistaiseksi myönnettäisi lomaa puhujamatkojen tai niihin verrattavien syiden nojalla, yksimielisesti hyväksyttiin.

6 §.

Päätettiin, että ryhmän kokouksessa tapahtuneesta asioiden käsittelystä ja tehdyistä päätöksistä ei kukaan saa antaa minäänlaisia tietoja julkisuuteen tai ryhmän ulkopuolelle.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 2 piltä 1930. Kokous pidettiin Säätytalossa klo 11 aamupäivällä. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

1 §. Nimenhuuto.

Toimitettiin nimenhuuto, jossa todettiin kokouksesta olevan poissa ryhmän jäsenet Bryggari, Lehikoinen ja Hakkila, viimeksimainittu ulkomaisen edustustehtävän takia.

2 §. Läsnäolo-oikeudet.

Läsnäolo-oikeus kokouksessa myönnettiin pyynnöstä puolueen jäsenille Aholle, Heinolle ja Rannalle, joidenka lisäksi oli kokouksessa saapuvilla useita puolueen sanomalehtimiehiä.

3 §. Eduskuntaryhmien yhteiset neuvottelut.

Puheenjohtaja J. F. Aalto selosti ryhmän valtuuttamien edustajien osanottoa eduskuntaryhmien yhteiseen neuvotteluun. Puhuja huomautti, että tällainen neuvottelutilaisuus oli järjestetty maalaisliittolaisen ryhmän aloitteesta ja oli neuvotteluun kutsuttu kaikkien muiden ryhmien edustajat paitsi ei kommunisteja, kokoomusryhmänkin, mitä ei voida pitää oikein sopivana, kun joudutaan toimimaan kokoomuslaisten johtamia voimia vastaan. Neuvottelussa kiinnitettiin pääasiassa huomiota hallituskysymykseen. Yleensä toivotaan nyt hallituksen jättävän paikkansa. Ainoastaan maalaisliittolaiset tahtoisivat hallituksen pysyvän edelleen paikallaan, jotta hallituksen antamat lakiesitykset saataisiin menemään eduskunnassa läpitse. Tuntuu siltä kuin eivät maalaisliittolaiset nyt toivoisikaan tilanteen rauhoittuvan.

4 §. Vallitseva tilanne ja hallituksen toimenpiteet.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta siihen selostukseen, jonka hallitus on jättänyt eduskunnalle vallitsevasta

valtiollisesta tilanteesta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä. Puheenjohtaja esitti valmistavan valiokunnan ehdotuksen ryhmän puolelta esitettäväksi päätöslauselmaksi.

Ampuja oli sitä mieltä, että hallituksen toimenpiteet olisivat saatavat valiokunnan tutkittaviksi, senvuoksi olisi ehdotettava asian lähettämistä valiokuntaan.

Kivisalo huomautti, että ryhmän ponnassa olisi sanottava myös, ettei hallitus kyllin ajoissa ryhtynyt tehokkaisiin toimenpiteisiin tilanteen selvittämiseksi.

Myllymäki piti Ampujan ajatusta asian valiokuntaan lähettamisestä epäonnistuneena senvuoksi, että jos kysymys hallituksen toimenpiteistä saataisiin valiokuntaan, niin se vain viivyttäisi hallituksen eroa, koska sen täytyisi jäädä odottamaan valiokunnan ratkaisua. Hallituksen vaihdos on saatava aikaan nopeasti.

Helö oli sitä mieltä, että maassa on viime aikoina tapahtunut siksi raskaita rikoksia, että niiltä ei ilman muuta voida jättää silleen. Asiaan on muodossa tai toisessa vielä myöhemmin palattava. Ryhmän ponnassa olisi jo sanottava, että kysymyksessä on väkivallan uhka eduskuntaa vastaan. Ponsiehdotuksen sanamuotoa olisi siis muutettava siihen suuntaan.

Voionmaa lausui, että ryhmälle annetut toimintaohjeet edellyttävät, että ryhmän ei ole ~~xxxxxxx~~ syytä esiintyä loukkaavasti maalaisliittoa ja nykyistä hallitusta kohtaan. Näin ollen olisi ponsiehdotus saatava mahdollisimman sävyisäksi. Ehdotti, että ponnassa sanamuoto otettaisiin vielä tarkistettavaksi ja että se annettaisiin muutamien henkilöiden tehtäväksi.

Keto kannatti Voionmaan ehdotusta. Ilmoitti palanneensa juuri Ruotsista ja keskustelleensa siellä skandinavialaistenkin puolueoverien kanssa Suomessa vallitsevasta tilanteesta ja pitivät nämä suotavana, että maalaisliittolaiset saataisiin pidetyksi tasavallan ja kansanvallan puolella.

Aalto J.F. ja Harvala selostivat kumpikin ponsiehdotuksen syntyä. Ne ovat vakavan harkinnan tulos ja olisivat sellaisenaan hyväksyttävät.

Viik oli sitä mieltä, että Voionmaan ehdotus ansaitsee huomiota Puolueneuvoston päätös edellyttää, että hallituksen menettely on tuomittava, mutta myös, että on pyrittävä yhteistoimintaan muiden kan-

sanvaltaisten ryhmien kanssa. Ponsiehdotus voitaisiin vielä tarkistaa ja valita sitä varten muutamia henkilöitä.

Reinikainen kannatti Voionmaan ja Viikin ehdotusta.

Linna oli Helon ja Ampujan kannalla, että ponnassa pitäisi olla jyrkemmän.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. Aluksi äänestettiin Voionmaan ehdotuksesta, että ponnassa sanamuotoa vielä lievennettäisiin, valmistavan valiokunnan ehdotusta vastaan, jolloinka valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin 26 äänellä, Voionmaan ehdotuksen saadessa 19 ääntä. Sen jälkeen äänestettiin Helon ehdotuksesta, joka sai 10 ääntä, valmistavan valiokunnan ehdottaman muodon tullessa tässä äänestyksessä hyväksytyksi 35 äänellä.

Eduskunnalle esitettävä ponsiehdotus tuli siis hyväksytyksi siinä muodossa kuin se sisältyy valmistavan valiokunnan pöytäkirjaan.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin vielä, että ryhmän kannan hallituksen antaman tilanneselostuksen johdosta syntyvässä keskustelussa eduskunnassa esittävät Aalto J.F., Harvala, Ryömä ja Voionmaa.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

Eino J. Järvi
.....
Sihteeri.

Tarkastettu /7 30.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 3 p:ltä 1930. Puheenjohtajana toimi ryhmän Aalto puheenjohtaja ~~KxxHarvala~~ ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka ovat pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa läsnäoleviksi merkityt. Lisäksi olivat läsnä puoluesihteerit Viik, toimittaja Huotari, rouva Evi Sventorzetski sekä puoluelehtien edustajia.

1 §. Hallituskysymys.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että sen jälkeen kuin hallitus oli jättänyt eronpyyntönsä ja tasavallan presidentti ryhtynyt toimenpiteisiin uuden hallituksen aikaansaamiseksi, on presidentti kutsunut myöskin hänet, ryhmän puheenjohtajana, neuvottelemaan asiasta. Presidentti ei ole häneltä tiedustellut olisiko sos.-dem. ryhmä halukas osallistumaan hallituksen muodostamiseen, vaan lausunut, että ryhmä ei kai keti tällä kertaa haluaisikaan mennä hallitukseen. Sen sijaan on presidentti tiedustellut haluaisiko sos.-dem. ryhmä mieluummin nähdä, että saataisiin mahdollisimman laajalle parlamentaariselle pohjalle muodostettu hallitus kuin sellainen, jonka takana on vain osa eduskunnan jäsenistä. Puhuja ilmoitti vastanneensa, että sos.-dem. ryhmä ei ole vielä tätä asiaa käsitellyt, mutta hänen käsityksensä mukaan laajemmalle pohjalle perustuva hallitus olisi tällä kertaa suotava, tärkeänä sos.-dem. ryhmän taholla pidettävänä myös sitä, että hallitus tulee nauttimaan eduskunnan luottamusta ja että se saadaan mahdollisimman pian aikaan.

Tämän jälkeen selosti puheenjohtaja eduskunnan puhemiesneuvoston samana päivänä pitämää kokousta, ja totesi sen, että tilanne on erikoisen vakava.

Harvala selosti eduskuntaryhmien välisen yhteisen delegatsionin työtä ja siellä käytyjä keskusteluja. Tämä delegatsioni oli ollut myöskin koolla vähän ennen ryhmän kokouksen alkamista.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin sitten valita ryhmän edustajaksi ryhmien välisen delegatsionin pienempään jaostoon ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto.

2 §. Ryhmän suhtautuminen sotatilalakiin.

Puheenjohtaja ilmoitti valmistavan valiokunnan käsitelleen kysymystä ryhmän suhtautumisesta sotatilalakiin ja asettuneen siinä sille kannalle, että ryhmän jäsenten suuressa valiokunnassaa ei ole syytä viivyttää sotatilalain käsittelyä, vaan tehdä siellä siihen ryhmän kannan mukaisia muutosehdotuksia.

Ampuja huomautti, että voivat kait ryhmän jäsenet suuressa valiokunnassa ehdottaa lain hylättäväksi.

Puheenjohtaja Aalto lausui, että ryhmän jäsenten perustuslakivaliokunnan mietintöön liitetty vastalause ei edellytä lain hylkäämistä, vaan siinä ehdotetaan muutoksia.

P ä ä t ö s . Hyväksyttiin valmistavan valiokunnan ehdotus, että ryhmän jäsenet suuressa valiokunnassa ehdottavat sotatilalakiin niitä muutosehdotuksia, jotka sisältyvät perustuslakivaliokunnan mietintöön liittyvään ryhmän jäsenten vastalauseeseen.

3 §. Painovapauden rajoitukset.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta on käsitellyt kysymystä ryhmän suhtautumisesta paraikaa lakivaliokunnan käsiteltävänä olevaan painovapausslain muutokseen ja asettunut sille kannalle, ettei muita rajoituksia olisi hyväksyttävä kuin se, joka koskee toisten lehtien jakamista lakkautettaviksi tuomittujen tilalle.

Viik huomautti, että puolueneuvoston päätöksen mukaan voidaan painovapausslakiin sallia tehtävän sen luontoisia muutoksia, jotka ovat katsottavat parannuksiksi.

Konu selosti eräitä arveluttavia kohtia hallituksen esityksessä.

Voionmaa katsoi, että jos hallituksen esitys sisältää myös joitakin teknillisiä parannuksia, niin niitä ei ole syytä vastustaa.

Hakala huomautti, että on hyvin vaikeata tehdä muutosehdotuksia lakitekstiin, valiokuntaryhmän kanta on tyydyttävä ilmaisemaan vain vastalauseen perusteluissa.

Keto oli sitä mieltä, ettei esitystä olisi syytä ehdottaa kokonaan hylättäväksi, vaan tehtävä siihen muutosehdotuksia.

Aromaa ja Kivisalo selostivat puolueneuvoston päätöstä ja katsoivat, että sitä ei ole syytä syrjäyttää.

P ä ä t ö s . Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti pää-

tettiin, että ryhmän jäsenten lakivaliokunnassa ei ole syytä suostua suurempiin painovapauden rajoituksiin kuin n.s. surrogaattilehtien ja -julkaisujen kieltämiseen, ottaen kumminkin huomioon, että jos jotkut ehdotetuista muutoksista merkitsisivät jossakin suhteessa parannusta nykyiseen lakiin ei niitä ole syytä vastustaa.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

Eino Järvinen.
.....
Sihteeri.

Tarkastettu /7 30.

.....

.....

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 5 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Kokouksessa olivat saapuvilla kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä jäsenluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt.

1 §. Ryhmän suhtautuminen eduskunttyöhön.

Sen johdosta, että kommunistiset perustuslakivaliokunnan jäsenet Pekkala ja Rötökö olivat tulleet väkivaltaisesti poisviedyiksi mainitun valiokunnan istunnosta, ja hallitus myöskin antanut määräyksen kaikkien kommunistisen eduskuntaryhmän jäsenten pidättämisestä, otettiin käsiteltäväksi kysymys, onko enään olemassa edellytyksiä säännölliselle eduskuntatyölle ja mitenkä sos.-dem. eduskuntaryhmä tämän jälkeen tulee suhtautumaan eduskunnan työskentelyyn.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti eduskuntaryhmien välisen valtuuskunnan olleen koossa samana päivänä ja neuvotelleen siitä tilanteesta, johonka oli jouduttu.

Harvala selosti tämän jälkeen valtuuskunnassa tapahtunutta keskustelua. Ruotsalaisen ryhmän edustajat valtuuskunnassa olivat olleet sitä mieltä, että eduskunnan työskentelylle ei nyt ole olemassa edellytyksiä. He huomauttivat kumminkin, että tämä on heidän yksityinen mielipiteensä, ruotsalainen ryhmä ei ole asiasta vielä päättänyt.

Puheenjohtaja Aalto esitti valmistavan valiokunnan hyväksymän päätösehdotuksen, että ryhmä katsoo, ettei eduskunnan työskentelylle nyt ole olemassa edellytyksiä, mutta päättää osanotosta eduskunttyöhön lopullisesti myöhemmin.

Myllymäki tahtoi erikoisesti painostaa eduskunnan arvovallan säilyttämisen tärkeyttä. Se mitä on tapahtunut, osoittaa ettei eduskunnan työskentelylle nyt ole edellytyksiä. Mutta ei riitä se, että tämä todetaan, on myös määriteltävä mitkä ne edellytykset ovat. Eduskunnalle on palautettava työskentelyn vapaus. Ja tämä vapaus on taattava kaikille eduskunnan jäsenille. Tämä on saatettava muiden ryhmien tietoon ja ryhdyttävä neuvottelemaan eduskunnan työrauhan turvaamisesta tällä pohjalla.

Ryömä tahtoi painostaa sitä seikkaa, että eduskunta on nyt työ-
väenluokan ainoa turva tässä maassa, jotenka on syytä menetellä mah-
dollisimman harkitusti.

Aromaa yhtyi Ryömän käsitykseen.

Helo lausui, että olisi sanottava ulospäin julkisesti, ettei Suo-
messä nyt ole mahdollisuuksia eduskunnan työskentelylle. Siitä huoli-
matta ei sos.-dem. ryhmän tarvitse eduskunnasta poistua. Koetetaan
saada aikaan edellytykset eduskunnan säännölliselle työskentelylle,
jos se on mahdollista.

Bryggare piti varovaista ja harkittua menettelytapaa nyt vält-
tämättömänä.

Puittinen oli Ryömän kannalla.

Harvala ilmoitti saaneensa tietää, että ruotsalainen ryhmä kokoor-
tuu seuraavan päivän iltana, ja ottaa siihen mennessä selville ne syyt,
jotka ovat aiheuttaneet kommunististen edustajain pidättämismäärä-
yksen antamisen.

P ä ä t ö s . Päättiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukai-
sesti, ettei ryhmä katso olevan tällä hetkellä ~~mitä~~ olemassa edelly-
tyksiä eduskunnan säännölliselle työskentelylle, mutta tulee ryhmä
päättämään osanotostaan eduskuntatyöhön lopullisesti myöhemmin.

Päätös saatetaan eduskunnan puhemiehen ja porvarillisten eduskun-
tarvhiemien tietoon.

2 §. Lomapyynnöt.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin suos-
tua El Huttusen pyyntöön saada vapautusta heinäkuun 9 päivään asti,
osanottoa varten Tukholmassa pidettävään ammattiyhdistysinternatio-
nalen kongressiin.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

.....
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen

Eduskuntaryhmän kokouksesta Heinäkuun 6 p:nä 1930.

Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto ja sihteerinä

A. Valta.

Kokouksessa olivat saapuvilla nimeshuudo-

sa oheelliseen luetteloon merkityt ryhmän jäse-

net.

1 §.

Läsnäolo-oikeuden myöntäminen.

Pyytämässä läsnäolo-oikeuden saivat H. Seppälä, H. Ahmala
ja Moisala.

2 §.

Hallituksen ilmoitus.

Toveri Harvala ilmoitti saaneensa kutsun pääministerin
luo, ja oli pääministeri hänen pyytännyt ryhmän tietoon saattamaan, että
jos ryhmä nykyisessä tilanteessa ei katsoisi voivansa olla eduskunta-
työssä mukana, niin hallitus ottaa harkittavakseen, voidaanko eduskun-
nan työskentelyä yleensä jatkaa. Jos hallitus harkinnassaan tulisi
myönteiseen tulokseen, ei se tulisi hajoittamaan eduskuntaa, vaan jät-
tämään paikkansa sen käytettäväksi. Hallitus ei myöskään tahdo har-
joittaa painostusta lakiesitysten asialliseen sisältöön nähden. Edel-
leen pääministeri oli ilmoittanut, että hallituksen antaman määräyk-
sen nojalla ei kommunistiedustajia vielä ole viranomaisen toimesta
yhtään pidätetty, mutta että edustajat Pekkala ja Rötö saapuisivat
tänään Helsinkiin, ja että hallitus parin päivän kuluttua tulisi anta-
maan asiasta ilmoituksen eduskunnalle.

3 §.

Nykyinen tilanne ja eduskuntatyö.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä puolestaan suostui-
si siihen, että huomenna pidettäisiin eduskunnan täysistunto puhemie-
hen vaalia ja erinäisiä teknilliseluontoisia asioita varten ja että is-
tunnossa vaadittaessa voitaisiin käsitellä myöskin sotatilalaki, mutta
puhemiesneuvostossa koetetaan vaikuttaa sotatilalakiin liittyvien
perustuslakiluontoisten lakien käsittelyn siirtämiseen myöhemmäksi.

Valmistusvaliokunnan ehdotus keskustelutta yksimielisesti
hyväksyttiin.

Perustuslakivaliokunnan työhön osanottaminen.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että kun hallitus on ilmoittanut takaavansa eduskunnan ja sen eri elimien sekä edustajain työrauhan ja kun väkivallantekijäin rankaiseminen ei suorastaan ole eduskunnan tehtävä, ryhmä puolestaan suostuisi siihen, että ryhmän jäsenet ottavat osaa perustuslakivaliokunnan työhön siksi kunnes eduskunta on väkivallantekoa koskevan asian käsitellyt ja ratkaissut. Samalla valiokunta ehdotti ryhmän päätettäväksi, että perustuslakivaliokunnan sos-dem. varajäsenet toistaiseksi säännöllisesti täyttävistä kommunistiedustajain paikat, ja että valiokunnan työhön osallistumisesta yleensä neuvoteltaisiin ruotsalaisen ryhmän jäsenten kanssa.

Keskustelussa Bryggari ilmoitti ei vastustavansa valiokunnan työhön osallistumista, mutta huomautti, että ei ole oikein käyttää valiokunnassa useampia paikkoja kuin mitä ryhmälle suhteellisesti kuuluu.

Lehtikoski ja Aronaa olivat sitä mieltä, että kun valiokuntakäsittelyssä lukumäärä vaikuttaa tulokseen, olisi ryhmän jäsenten käytettävä kyseelliset paikat.

Ailio: Kysymys perustuslakivaliokunnan työn jatkamisesta käsitellään puhemiesneuvostossa. Jos porvariston taholta kutsutaan valiokunta koolle, on työhön otettava osaa.

Voionmaa: Valiokunta on ilmoittanut väkivallanteon hallitukselle, joka on luvannut ehdottomasti taata työrauhan ja ryhtyä muihin asian edellyttämiin toimenpiteisiin. Väkivallantekijäin rankaiseminen ei kuulu eduskunnalle. Valiokunnan työhön olisi nyt otettava osaa.

Harvala: Aikaisemmin on ryhmä ollut sillä kannalla, että avoimeksi joutuneet kommunistien paikat valiokunnissa on käytettävä ja samoin olisi nytkin meneteltävä. Jos eduskunta muuttaa valiokunnan päätöksiä asioissa, niin ryhmä voi silloin määrätä kantansa uudelleen itse käsiteltäviin asioihin nähden.

P ä ä t ö s: Valmistusvaliokunnan ehdotus yksimielisesti hyväksyttiin.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

5 §.

Eduskunnan puhemiehen vaali.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä äänestäisi toveri Hakkilaa eduskunnan puhemieheksi. Valiokunnan ehdotus keskustelutta yksimielisesti hyväksyttiin.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen
Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 7 p:nä 1930.
Puheenjohtajana toimi J.F. Aalto, sihteerinä
A. Valta.

Kokouksessa olivat saapuvilla ohjeelliseen
luetteloön lähemmin merkityt ryhmän jäsenet.

1 §.

Läsnäolo-oikeuden myöntäminen.

Puoluetoverit Fanny Ahlfors ja Tekla Johansson pyysivät
läsnäolo-oikeutta, joka myönnettiin.

2 §.

Ryhmän suhde perustuslakivaliokunnan työhön.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän puheenjohtaja ja
puolueen puheenjohtaja lähetettäisiin hallituksen ja eduskunnan puhe-
miehen luokse esittämään ryhmän vaatimuksena, että hallituksen selon-
teko kommunististen edustajain pidättämistoimenpiteistä ja pidättä-
misen perusteista olisi annettava eduskunnalle mahdollisimman pian,
jotta ryhmä voisi määrätä kantansa eduskuntatyön jatkamiseen nähden.

Keskustelussa Ampuja huomautti, että ryhmän taholta olisi
täysistunnoissa jokaisen asian yhteydessä voimakkaasti protesteerat-
tava tapahtuneen johdosta. Ryhmän tehtävänä nyt on vain olla vartio-
paikalla ja esittää vastalauseitansa.

Myllymäki huomautti, että nyt on pääasia lähetyksen lähet-
täminen hallituksen ja puhemiehen luo, mutta että ryhmän olisi kokoon-
nuttava uudelleen vielä tänään asiaa käsittelemään.

P ä ä t ö s: Valmistusvaliokunnan ehdotus yksimielisesti
hyväksyttiin.

Ryhmän kokous päätettiin pitää tänään klo 20 ja valmistus-
valiokunnan kokous klo 19.

Vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja

.....
Sihteeri

Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 7 p:nä 1930.

Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto ja sihteerinä

A. Valtio.

Kokouksessa olivat saapuvilla ohjeelliseen

luetteloon merkityt ryhmän jäsenet.

Kin vaalien kannalta, emmekä uusia vaaleja voi mitenkään väliä.

haja ehdotti, että sotatilalaki pantaisiin pöydälle siksi kunnes hal-

litukseen esitelmä on annettu, ja että ryhmän taholta annettaisiin

lukiainuuden luottamus 1 §.

Länsikolo-oikeuden myöntäminen.

Puoluetoverit J. Numminen, P. Leppänen, A. Lehtonen ja

Moisala pyysivät länsikolo-oikeutta, mikä myönnettiin.

2 §.

Ryhmän suhde eduskuntatyön jatkamiseen.

Puheenjohtaja selosti lähetystön käyntiä hallituksen pu-
heilla. Pääministeri oli maininnut hyvin käsittävänsä, että sos-dem.

ryhmä mahdollisimman pian haluaa saada selonteon edustajain pidät-

tämismääräyksestä ja sen perusteista. Hallitus tulee antamaan

selonteon viimeistään ensi keskiviikkona. Edelleen puheenjohtaja

esitti useita näkökohtia, jotka on otettava huomioon määrättäessä

ryhmän kantaa eduskuntatyön jatkamiseen nähden, tullen lopuksi sii-

hen, että työhön olisi osallistuttava ainakin siihen asti, kun yllä-

mainittu asia on saanut ratkaisunsa eduskunnassa.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että sotatilalaki ei huomi-

sessä istunnossa vaadittaisi pöydälle, vaan että se käsiteltäisiin.

Ampuja: Eduskunnan enemmistö voi hyväksyä hallituksen

selonteon heti ilman valiokuntaan lähettämistä. Sen ^{vuoksi} varalle olisi ryh-

män taholta esitettävä vastalause jo huomisessa istunnossa, että edus-

kunta ei nyt ole laillinen käsittelemään asioita. Jos tästä olisi

seurauksena vaalit, niin olisi se eduksi puolueellemme. Puhuja eh-

dotti ryhmän päätettäväksi, että huomisessa istunnossa tuodaan esiin

se kanta, että eduskunta nyt ei ole oikeutettu asioita käsittelemään

ja että olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin eduskunnan täysilukuiseksi

saattamiseksi.

Aalto, J. F.: Kannatti valmistusvaliokunnan ehdotusta. Ti-

lanne nyt on toinen kuin puolueuuevoston kokouksen aikana ja neuvos-

tonkin päätöstä nyt kenties harkittaisiin uudelleen. Hallitus on il-

moittanut jättävänsä paikkansa, ellei ryhmä osallistu työhön. Hallituspuolelta samoin kuin uudet vaalit olisivat nyt haitaksi.

Myllymäki: Ryhmä vastusti jyrkästi v. 1923 tynkäduskunnan työtä, vaikka silloin oli vähemmän vaikeat asiat käsiteltävänä. Nyt ei ole esillä asioita, joita meidän olisi kiirehdittävä. Tilanne paranee sikäli kuin aikaa kuluu. Voimakas protestoiminen on paras myöskin vaalien kannalta, emmekä uusia vaaleja voi mitenkään välttää. Puhuja ehdotti, että sotatilalaki pantaisiin pöydälle siksi kunnes hallituksen selonteko on annettu, ja että ryhmän taholta annettaisiin julkilausuman luontoinen lausunto, jossa mainittu pöydällepanoehdotus perusteltaisiin.

Rantala kannatti Myllymäen ehdotusta.

Voionmaa polemisoi Myllymäen lausuntoa vastaan ja huomautti, että mielenosoitus sotatilain käsittelyn yhteydessä ei ole eduksi, koska hallituksen selonteko tulee jo seuraavana päivänä.

Ailio: Mielenosoitus on sitä voimakkaampaa, mitä useammin esiinnyttään. Sotatilain pöydällepano ei ole jarrutusta.

Aalto, J.F.: Porvarillisissa ryhmissä on yleinen se mielihyvä, että sotatilalaki on käsiteltävä huomenna. Jos asia pantaisiin pöydälle, niin seuraava istunto olisi kenties samana päivänä, joten asia ei lykkääntyisi. Hallituksen selonteko ei myöskään selitä tilannetta ennen kuin se on lopullisesti ratkaistu. Demagogia ei asiaamme hyödytä. Vaaleihin joutumista emme voi välttää, mutta eri asia on joutua vaaleihin asioiden käsittelystä kieltäytymisen kuin asioiden vastustamisen vuoksi. Ryhmän on nyt koetettava vaikuttaa asioiden kulkuun ja koetettava säilyttää työväen toimintamahdollisuudet.

Viik ilmoitti periaatteessa olevansa Myllymäen kannalla, että on voimakkaasti protestoitava, mutta ei ole vielä täysin selvillä, missä muodoissa sen tulisi tapahtua.

Lehtokoski: Vaikenemalla ei nykyistä tilannetta voida si-
vuuttaa. Ehdotti valmistusvaliokunnan ehdotukseen lisättäväksi, että sotatilain yleiskeskustelussa lausutaan, että asiaa joudutaan käsittelemään poikkeuksellisissa oloissa ja että laittomuuksia on tapahtunut.

Aalto, A.: Ryhmän taholta annettavassa lausunnossa voidaan protestoida tapahtuneita vastaan, mutta laajemmin voidaan ryhmän kantaa esittää hallituksen selonteon yhteydessä.

Leino: Sotatilalaki olisi vaadittava pöydälle, vaikkapa uusi istunto tulisikin heti pidettäväksi.

Bryggari: Sotatilalain pöydällepanolla ja asian käsitte-
hidastuttamisella ei ole tarpeettomasti ärsytettävä liikehtiviä ja kansanvallalle vihamielisiä voimia.

P ä ä t ö s: Äänestyksen jälkeen 35 äänellä 9 ääntä vastaan hyväksyttiin valmistusvaliokunnan ehdotus ja Lehtokosken ehdotama lisäys. -Vähempi äänimäärä annettiin Myllymäen ehdotuksen puolesta.

3 §.

Tasavallan suojelulaki.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että kun hallituksen esitys tasavallan suojelulaiksi lakivaliokunnan ensimmäisessä lukemisessa on pääasiallisesti saanut sos-dem. jäsenten ehdotuksen mukaisen sisällön ja jos se myöhemmissä vaiheissaan pysyy saman sisältöisenä, että ryhmä voisi sen vastalauseetta hyväksyä.

Myllymäki: Mainitussa muodossan laki on parempi kuin hallituksen esityksessä, voimassaoloaika kuitenkin olisi saatava lyhemmäksi. Vastalauseessa olisi esitettävä kaikki ryhmän muutosehdotukset ja ellei niitä hyväksytä, olisi koko laki hyljättävä.

Lehtokoski: Jos lakiehdotus pysyy valiokunnan ensimmäisen lukemisen mukaisena, olisi se hyväksyttävä vastalauseetta.

Voionmaa: Jos vastalauseessa ehdotetaan uusia ehdotuksia, niin niitä tuskin saadaan hyväksytyksi. Siksi se olisi hyväksyttävä vastalauseetta ensimmäisen lukemisen mukaisena.

P ä ä t ö s: Valmistusvaliokunnan ehdotus yksimielisesti hyväksyttiin.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

A. Varti
Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen
Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 10 p:nä 1930.
Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto ja sihteerinä
A. Valta.

Kokouksessa olivat saapuvilla ohjeellisessa
luettelossa lähemmin merkityt ryhmän jäsenet.

1 §.

Loman myöntäminen.

Ryhmän jäsen Lehikoinen pyysi läheisen omaisen kuoleman
tähden loma eduskuntatyöstä tästä päivästä maanantai-iltaan asti,
mikä myönnettiin.

2 §.

Sotatilalait.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että varsinainen sotatilalaki
hyväksyttäisiin, mutta että siihen liittyvä laki sotatilalain sään-
nösten soveltamisesta sotavoiman liikekannallepanon sattuessa hyljät-
täisiin ja siis käännettäisiin viimeksimainitun kiireelliseksi ju-
listamista vastaan.

Pensas ilmoitti eriävän mielipiteensä valiokunnan ehdo-
tusta vastaan ja ehdotti, että toinenkin lakiehdotus hyväksyttäisiin.

Aalto, A.: Kannatti Pensa ehdotusta, koska ei liene otak-
suttavaa, että sotatila julistettaisiin milloinkaan ilman välttä-
mätöntä pakkoa. Puhuja huomautti vielä, että pyrkimyksenämme on työ-
väenluokan julkisen toimintamahdollisuuden säilyttäminen, ja siksi
tämäkin myönnytys olisi tehtävä. - Tolonen, Puittinen ja Aronmaa
myöskin kannattivat lain hyväksymistä.

Voionmaa: Toinen lakiehdotus on hallitusmuodon vastainen
ja siksi se olisi hyljättävä. Puoluuseuvoston myönteinen päätös
tarkoitti yleistä sotatilalakia, vaan ei toista lakia.

Aalto, J. F.: Hyödyttömiä ja liian pitkälle meneviä myönny-
tyksiä ei olisi tehtävä. Toinen laki on hallitusmuodon vastainen ja
hyväksyminen sotatilalain lisäksi olisi tarpeeton. - Sirola, Aattela
ja Suokas vastustivat toisen lain hyväksymistä.

P ä ä t ö s: Yleinen sotatilalaki päätettiin yksimieli-
sesti hyväksyä, samoin siihen liittyvä korvauksen perusteita koske-
va laki. Sensijaan päätettiin 37 äänellä 6 ääntä vastaan käännettä

sotatilalain säätämisen soveltamista sotavoiman liikekannallepanon
sattuessa koskevan lakiehdotuksen kiireelliseksi julistamista vas-
taan. - Vähempi määrä annettiin kiireelliseksi julistamisen puo-
lesta.

Valtiopäiväjärjestyksen y. m. ja rikoslain muuttaminen.

Kun hallitus nyttemmin on valtiopäiväjärjestyksen muutta-
misesta y. m. siihen liittyvien lakien muutoksista tehnyt luottamus-
kysymyksen ja kun toiselta puolen perustuslakivaliokunnan ehdotukses-
sa on useita arveluttavia kohtia, ehdotti valmistusvaliokunta, että
asiasta koetettaisiin vielä neuvotella toisten ryhmien erinäisten
edustajain kanssa ja että neuvottelijoiksi valittaisiin J. F. Aalto
ja Voionmaa.

Voionmaa: Pääministeri vaatii hallituksen esityksen linjan
hyväksymistä. Useat porvarilliset edustajat kannattanevat edelleen
Kivimäen esittämää linjaa ja haluaisivat tietää sos-dem. ryhmän vii-
meiset ehdot tässä, jonka vuoksi asiasta olisi neuvoteltava.

Aalto, J. F.: Erinäiset porvarilliset edustajat ovat esit-
täneet harkittavaksi myöskin sitä, miten tilanne selvitetään, kas
hallitus jättää paikkansa, ja miten ryhmä suhtautuisi hallituspulan
selvittämiseen.

Bryggari: Hallituksen vaatimuksiin ei voitane suostua.

Reinikainen: Valitsijoille on osoitettava, että olemme
koettaneet hallita tilannetta ja siinä mielessä suostuneet myönnö-
tyksiin. Kun se on osoittautunut turhaksi, olisi äänestettävä kaikki
perustuslain luontoisten lakien kiireellisyyttä vastaan.

Aalto, A.: Ellei hallituksen vaatimuksia hyväksytä, jättää
hallitus paikkansa. Ryhmän olisi ratkaistava, koettameko säilyttää
edes rippeet parlamenttarismista, vai päästämmekö diktatuurin voi-
maan ja sitten pyrimme saamaan uudelleen työväelle toimintamahdolli-
suuksia.

Lehtokoski: Neuvotteluja olisi käytävä ja koetettava saada
vastalauseen mukaiset muutokset hyväksytyiksi.

Kivisalo: Suuressa valiokunnassa on äänestettävä Kivimäen
linjan puolesta. Jos se kaatuu, olisi koetettava saada mahdolliset
parannukset hallituksen esityksiin.

Hakkila: On vaikea tietää, kenen kanssa voisi neuvotella.
Neuvotteluja voisi kuitenkin yrittää. Tilanteesta on koetettava sel-

viytyä mahdollisimman parhaiten, jonkavuoksi kunniallinen ja selvä
menettely on tarpeen.

P ä ä t ö s: Yksimielisesti päätettiin koettaa neuvotel-
la toisten ryhmien edustajain kanssa seuraavista asioista:

1) Että syytteessä oleminen ei aiheuta vaalikelpoisuuden
menetystä;

2) Että edustajaa ei voi eduskunnan suostumuksetta panna
syytteeseen eduskunnassa antamansa lausunnon johdosta muut kuin
eduskunnan oikeusasiamies ja viimeistään 1 kuukauden kuluessa lau-
sunnon antamisesta lukien;

3) Että vaalikelpoisuuden menetys lakkaa viimeistään yh-
den vuoden kuluttua siitä kuin menetetyksi tuomittu kansalaisluot-
tamus on palautunut.

Neuvottelijoiksi valittiin J. F. Aalto ja Voionmaa.

Ryhmän kokous päätettiin pitää ensi sunnuntaina.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

A. Vaita
Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930

**Pöytäkirja Sosialidemokraattisen
Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 14 p:nä 1930.**

**Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto ja sihteerinä
A. Valta.**

**Kokouksessa olivat saapuvilla oheellisessa
luettelossa lähemmin merkityt ryhmän jäsenet.**

1 §.

Läsnäolo-oikeuden myöntäminen.

Puoluetoverit H. Varjola, T. Hiekkaranta, A. E. Leino,

H. Laakso ja A. Lastu pyysivät läsnäolo-oikeutta, mikä myönnettiin.

2 §.

Työväenjärjestöt ja nykyinen tilanne.

**Pöytäkirjaan merkittiin Leppävirran työväenyhdistykseltä
saapunut sähkösanoma, jossa ryhmää kehoitetaan käyttämään kaikki
valtiopäiväjärjestyksen suomat keinot kansanvallan suojelemiseksi.**

3 §.

**Ryhmän suhde tasavallan suojelulakiin sekä valtio-
päiväjärjestyksen ja kunnallislakien muutoksiin.**

**Koska ei ole varmaa, että ryhmä nykyisten voimasuhteiden
vallitessa voisi estää erinäisten kansalaisvapauksia rajoittavien
lakiehdotusten voimaantulon, valmistusvaliokunta ehdotti, että ryh-
mä äänestäisi tasavallan suojelulain ja valtiopäiväjärjestyksen
muutosta koskevan lakiehdotuksen kiireelliseksi julistamista vas-
taan, sekä ehdottaisi kunnallislakien ja vaalilakien muutoksia kos-
kevat lakiehdotukset jätettäväksi lepäämään yli vaalien. Edelleen
valiokunta ehdotti, ryhmän puolesta eduskunnassa esiintyisivät tasa-
vallan suojelulain käsittelyssä Keto ja Sventorjetski, valtiopäivä-
järjestyksen käsittelyssä J. F. Aalto, Harvala ja Myllymäki sekä
kunnallis- ja vaalilakien muutosten käsittelyssä Ailio, Lehtokoski,
Myllymäki ja Ryömä.**

**Puuttinen: Valmistusvaliokunnan ehdotus ei tässä tilan-
teessa ole aivan oikea ja tarkoituksenmukainen, vaan vastustus voi
aiheuttaa vieläkin suurempia menetyksiä. Puhuja ehdotti, että kun
ryhmän tekemät myönnytykset ja sovitteluyritykset eivät ole johta-**

neet suotuisaan tulokseen, ryhmän tämän johdosta olisi ilmoitettava vastalauseensa ja kieltäytyttävä äänestykseen osaaottamasta, mutta ei äänestettävä kiireelliseksi julistamista vastaan.

Kommi: Ei ole mitään takeita siitä, että lait saataisiin hyljättyiksi, siksi on äänestettävä kiireellisyyttä vastaan.

Aalto, A.: Jokaisen edustajan on nyt kohdaltansa harkittava ja ratkaistava kantansa. Tulevaisuuden kannalta katsoen on edullisempaa myöntyä näiden lakiehdotusten hyväksymiseen, jotta kommunismin varjolla ei enää voitaisi taantumuksen voimia koota. Puhuja kannatti Puittisen ehdotusta sekä pidätti itsellensä oikeuden harkintansa mukaan pidättäytyä äänestämästä eduskunnassa ja perustella sen syyt puhevuorossaan.

Hakkila: Sovitteluyritykset eivät johtaneet tuloksiin, vaikka sitä viimeiseen asti rehellisesti ja myönnetyksiä tehden koetettiin, jonkavuoksi nyt ei voida muuta kuin asettua vastustamaan. Puittisen ehdottama menettely olisi tyhmyys, jota työväki ei jaksaisi ymmärtää.

Reinikainen: Tilanne on vakava. Edessä on joko uudet vaalit tai hallituksen eroaminen ja diktatuurihallituksen muodostuminen. Vaalien varalta on ryhmän pysyttävä yksimielisenä ja tulos tulee olemaan hyvä. Kannatti valiokunnan ehdotusta.

Ryömä: Ryhmän päätöstä on jokaisen noudatettava. Ei ole muuta mahdollisuutta kuin äänestää kiireellisyyttä vastaan.

Koponen arveli vastuun tilanteen kärjistymisestä lankeavan ryhmälle ja kannatti Puittisen ehdotusta.

Keto: On oikein, että asiassa tuodaan erilaiset käsitykset esiin. Jos diktatuuri tulee voimaan, saattaa se kestää kauankin. On myös mahdollista, että vaaleista selviämme suotuisin tuloksin. Eri-mielistä huolimatta jokaisen on alistuttava ryhmän päätökseen ja esiinnyttävä yhtenäisesti ulospäin.

Aaltonen: Taktillisesti katsoen on ollut viisasta, että on koetettu sovittaa ja tehty myönnetyksiä. Kun se on ollut turhaa, on nyt vastustettava mahdollisuuden mukaan.

Pärssinen kannatti Puittisen ehdotusta, mutta piti jokaisen kunnia-asiana esiintyä yhtenäisesti ja yksimielisesti.

Pensas: Kannatti Puittisen ehdotusta. Puhujan mielestä on tilanne myöhemmin syksyllä edullisempi ja siksi nyt ei olisi estettävä lakien hyväksymistä, mutta alistuu kuitenkin päätökseen.

Lepistö: Vastuu tilanteesta ei lankea ryhmälle, vaan hallitukselle, kuten useat porvarilliset edustajat lausunnoissaan ovat osoittaneet. Lapualaisia ei voida tyydyttää myönnetyksillä. Ryhmän on esiinnyttävä yhtenäisenä ja annettava joukoille rohkeutta.

Linna kannatti valmistusvaliokunnan ehdotusta ja katsoi lapualaisten vaatimusten kasvaneen ryhmän myöntyväisyyden tähden.

Kivisalo: Jos nyt myönnyttään, tulisi siitä vaarallinen ennakkotapaus vastaisuuteen nähden, vaikkapa tilanne nyt rauhoittuisikin.

Bryggari: Puolueneuvoston kokous oli ennenaikainen ja sitoa ryhmän kädet myöhempää tilannetta tuntematta. Kommunismin hävittämiskysymyksen avulla on kaikki porvarilliset ryhmät koottu yhteiseen rintamaan, eikä nyt ole yhtään todella kansanvaltaista puoluetta porvarillisella taholla. Kannatti valiokunnan ehdotusta.

Harvala: Hallituksen taholta on ilmoitettu, että se tahtoo hävittää kommunismin pian ja siksi ei hyväksy n.s. Kivimäen linjaa. Vaaleissa kommunistit eivät pääse enää millään nimellä esiintymään. Kunnallislakien muutokset tulevat todennäköisesti hyväksytyiksi ja jo ensi syksynä raivataan kommunistit pois kaikista kunnallisista luottamustehtävistä. Valtiopäiväjärjestyksen muutoksella tahdotaan laillistuttaa nykyinen väkivaltatila. Porvaristo vie kaikki suurimerkitykselliset asiat haluamaansa päätökseen. Kannattaen valmistusvaliokunnan ehdotusta puhuja vielä huomautti, että jos työväenliike voidaan pelastaa suuremmilta vaurioilta esim. hallitukseen menon kautta, niin sekin on tehtävä.

Ailio: Ryhmän arvo ei salli toisin menetellä, kuin vastustaa lakeja. Ehdotti, että ryhmän taholta hallituksen uhkavaatimusten vastapainoksi vaadittaisiin uusia vaaleja ja että hallitus tekee kaikkensa vaalivapauden turvaamiseksi ja säilyttämiseksi.

Paasivuori: Yhtyi Puittisen ehdotukseen. Olemme vaikeamassassa asemassa kuin milloinkaan ennen, sillä diktatuurin vaara on huomattava ja se voi kestää vuosikausia.

Viik: Tulevaisuudesta emme voi tietää, mutta on otaksuttava, että taantumus kestää kauan, vaikka lapualaisuus päättyisikin pian. Vapaaehtoinen myöntyminen olisi vaarallista. Uusiin vaaleihin olisi päästävä ja koetettava saada voimamme lisääntymään. Yhtyen Harvalan lausuntoon hallituskysymyksestä puhuja ehdotti, että ryhmän

valmistusvaliokunnalle annettaisiin valtuus tarvittaessa päättää hallituksen muodostamiseen osallistumisesta.

Ryömä kannatti Viikin ehdotusta.

Helo kannatti Ailion ja Viikin ehdotuksia.

Päätös: Tasavallan suojelulain ja valtiopäiväjärjestyksen muutoksen kiireelliseksi julistamisen suhteen toimitettiin nimenhuutoäänestys, jolloin 48 äänellä 8 ääntä vastaan hyväksyttiin valmistusvaliokunnan ehdotus. Valmistusvaliokunnan asiaa koskevat muut ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Vaalien ja vaalivapauden turvaamisen vaatimista koskeva Ailion ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Puoluesihteeri Viikin ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja valmistusvaliokunta valtuutettiin kiireellisessä tapauksessa harkintansa mukaan päättämään hallituksen muodostamiseen osallistumisesta.

4 §.

Rikoslain 11,4 muuttaminen.

Yksimielisesti hyväksyttiin valmistusvaliokunnan ehdotus rikoslain 11,4 koskevan lain hylkäämisestä. Ryhmän kannan asiassa esittävät Helo ja Hakala.

5 §.

Julistus tilanteen johdosta.

Yksimielisesti hyväksyttiin puoluesihteeri Viikin esittämä, nykyistä tilannetta ja eduskuntatyötä koskeva julkilausuma, jonka sanamuotoa tarkistamaan valittiin ryhmän puolesta J. F. Aalto ja Voionmaa.

6 §

Parlamenttien välisen liiton kokous.

Parlamenttien välisen liiton Lontoossa pidettävään kokoukseen edustajiksi päätettiin valita Keto ja Puittinen, sekä Kedon varamiehiksi Voionmaa tai Helo.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

Pöytäkirja Sosialidemokratistisen Eduskuntaryhmän kokouksesta lokakuun 20 p:ltä 1930. Kokous pidettiin Säätytalossa. Puheenjohtajana toimi V. Tanner ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

1 §. Kokouksen avaus.

Kokouksen avasi edellisen eduskuntaryhmän puheenjohtaja K. Myllymäki lausuen ryhmän jäsenet tervetulleiksi sekä toivottaen menestystä ryhmän toiminnalle.

2 §. Puheenjohtajan valitseminen.

Kokouksen avaja esitti, että ryhmälle valittaisiin puheenjohtaja. Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Väinö Tanner.

3 §. Nimenhuuto.

Puheenjohtajan paikalle siirtyi ryhmän vastavalittu puheenjohtaja Tanner kiittäen ryhmää osakseen tulleesta luottamuksesta sekä toimittaen sen jälkeen ryhmän jäsenten nimenhuudon. Saapuvilla olivat kaikki ryhmän jäsenet, kuten tähän pöytäkirjaan liittyvästä nimiluettelosta selviää.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus kokouksessa puolueen jäsenille E. Saxellille, E. Vuorelle, Piipolle ja A. Muhoselle.

Samalla päätettiin, että puoluelehtien toimittajilla on läsnäolo-oikeus ryhmän kokouksissa ilman erikoista pyyntöä, mutta kaikki tiedot ryhmän päätöksistä ja ryhmää koskevista asioista annetaan lehdistölle ryhmän virkailijain kautta.

4 §. Ryhmän virkailijain vaali.

Puheenjohtajan esityksestä valittiin ryhmälle, ryhmän sääntöjen mukaisesti toinen puheenjohtaja. Toiseksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti M. Pekkala.

Ryhmän sihtereiksi valittiin yksimielisesti E. Jokinen ja A. Valta.

Ryhmän taloudenhoitajaksi valittiin yksimielisesti A. Aalto.

Ryhmän valmistavaan valiokuntaan valittiin puheenjohtajien, siht-

teerien ja taloudenhoitajan lisäksi Aino Lehtokoski, V. Hakkila ja O. Reinikainen, kaikki yksimielisesti.

5 §. Ryhmän suhtautuminen puhemiesvaaliin.

Sen johdosta, että Eduskunnan puhemiehen ja varapuhemiesten vaalit toimitetaan lokakuun 21 p:nä pidettävässä Eduskunnan istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys, mitenkä ryhmä tulee tällä kertaa suhtautumaan puhemiesvaaliin.

Puheenjohtaja Tanner lausui aluksi, että ryhmällä on aikaisemmin ollut tapana asettaa puhemiesvaalissa oma ehdokkaansa ja äänestää sitä siksi kunnes hän on tullut valituksi. Tällä kertaa olisi kumminkin noudatettava toisenlaista menettelytapaa. Puhemiehen vaalissa voitaisiin äänestää maalaisliiton ehdokasta, jos maalaisliiton ryhmä suostuu myötävaikuttamaan siihen, että sos.-dem. ryhmälle saadaan varapuhemiehen paikka. Tällä tavalla säästyttyisiin monista äänestyksistä ja Eduskunta antaisi itsestään ulospäinkin eheämmän kuvan, mikä tällä hetkellä olisi tärkeää. Ehdotti, että ryhmä päättäisi menetellä edellä esitetyllä tavalla.

Aalto kannatti puheenjohtajan tekemää ehdotusta ja ehdotti samalla, että ryhmän ehdokkaaksi ensimmäisen varapuhemiehen paikalle asetettaisiin Tanner.

Keto hyväksyi myös puheenjohtajan ehdotuksen. Piti kumminkin tärkeänä saada tietää, ketä maalaisliitosta ajatellaan puhemiesehdokkaaksi.

Ryömä huomautti, että ryhmän vanha vakiintunut tapa on ollut asettaa oma ehdokas ja äänestää sitä, mutta mikään ei estä siitä tällä kertaa luopumasta. Onhan siitä poikettu ennenkin, äänestämällä esim. ruotsal. ryhmän jäsentä toiseksi varapuhemieheksi. Kannatti myös puheenjohtajan ehdotusta. Puhemiehen paikalle aiotusta miehestä on kumminkin sovittava.

Harvala kannatti puheenjohtajan ehdotuksen hyväksymistä sillä nimeenomaisella ehdolla, että sos.-dem. ryhmälle tulee ensimmäisen varapuhemiehen paikka. - Ehdotti, että ryhmän ehdokkaaksi tälle paikalle asetettaisiin Hakkila.

Komu ja Turkia yhtyivät Harvalaan.

Ampuja ehdotti, että ryhmä päättäisi noudattaa entistä menettelytapaa, ja äänestäisi alusta alkaen omaa ehdokastaan.

Viik lausui, että puheenjohtajan ehdotus pyrki oikean parlamentaarisen tavan noudattamiseen, ja samalla se tähtää myös siihen, että päästäisiin läheisempään yhteyteen maalaisliiton kanssa. Molemmat hyväksyttävissä tarkoituksia, joita vastaan ei periaatteellistakaan kannalta katsoen ole mitään muistuttamista. Puhemiesehdokkaaksi tulevasta henkilöstä on kumminkin sovittava.

Helo lausui, että jos puheenjohtajan ehdottamaa tapaa noudatetaan tulisi siinä odottaa esitystä maalaisliiton taholta, eikä mennä ryhmän puolelta tekemään aloitetta.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. Äänestyksessä hyväksyttiin puheenjohtajan ehdotus Harvalan täydentämässä muodossa kaikkilla äänillä viittä ääntä vastaan, jotka annettiin Ampujan ehdotuksen puolesta.

Ryhmä päätti siis äänestää Eduskunnan puhemiehen vaalissa maalaisliiton ehdokasta, ehdolla että maalaisliiton ryhmä äänestää sos.-dem. ehdokasta ensimmäisen varapuhemiehen vaalissa. Ellei maalaisliiton ryhmä tähän suostu, tulee ryhmä entiseen tapaan äänestämään omaa ehdokastaan.

Ryhmän ehdokkaaksi puhemiesvaalia varten päätettiin asettaa V. Hakkila yksimielisesti.

Neuvottelemisen maalaisliiton ryhmän kanssa edellä tehdyn päätöksen johdosta jätettiin ryhmän puheenjohtajien tehtäväksi.

6 §. Eduskunnan kansliatoimikunta.

Ryhmän ehdokkaaksi Eduskunnan kansliatoimikuntaan päätettiin asettaa yksimielisesti K. Harvala.

7 §. Puolueneuvoston kokous.

Esitettiin Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kirjelmä, jossa ilmoitetaan, että Puolueneuvoston kokous pidetään marraskuun 2 p:nä 1930, ja kehoitetaan kaikkia ryhmän jäseniä ottamaan siihen osaa.

Ryhmän varsinainen edustaja edellämainittuun Puolueneuvoston kokoukseen päätettiin valita myöhemmin.

8 §. Puhemiesvaalia koskevan neuvottelun tulos.

Lyhyen väliajan jälkeen, jona aikana ryhmän puheenjohtajat oli-

vat olleet kosketuksessa maalaisliiton ryhmän kanssa, ilmoitti puheenjohtaja Tanner, että maalaisliiton eduskuntaryhmä on päättänyt äänestää Eduskunnan puhemiehen vaalissa omaa ehdokastaan, ensimmäisen varapuhemiehen vaalissa kokoomuspuolueen ehdokasta, ja toisen varapuhemiehen vaalissa jättää jäsenilleen vapaat kädet menetellä harkintansa mukaan. Näinollen totesi puheenjohtaja, että se esitys, joka sos.-dem. ryhmän taholta oli maalaisliiton ryhmälle tehty oli katsottava rauenneeksi.

Yhtyen puheenjohtajan käsitykseen päätti ryhmä, että puheriesvaalissa on äänestettävä ryhmän omaa ehdokasta.

V a k u u d e k s i :

M. Tanner
Puheenjohtaja.

E. Jokinen
Sihteeri.

Tarkastettu 27/10 1930.

Aleks. Ollonen

*Aleks.
Ollonen*

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta Säätö-talossa lokakuun 21 p:ltä 1930. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja V. Tanner ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

Säspuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt. Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus seuraaville puolueen jäsenille: P. Lönnngren, E. Saxell, A. Moisala ja Ida Aalle-Teljo.

1 §. Ryhmän jäsenmaksut.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmän jäseniltä kannetaan jäsenmaksua 50 markkaa kuukaudelta Eduskunnan koossaoloaikana.

2 §. Ryhmän virkailijain palkat.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmän pöytäkirjasihteerille maksetaan palkkiota aikaisemmin käytännössä olleeseen tapaan 30 markkaa ryhmän kokoukselta ja 15 markkaa valmistavan valiokunnan kokoukselta, sekä että ryhmän taloudenhoitajalle maksetaan palkkiota, kuten aikaisemminkin, 150 markkaa kuukaudelta Eduskunnan koossaoloaikana.

3 §. Eduskunnan valiokuntien jäsen ehdokkaat.

Esitettiin valmistavan valiokunnan laatima ehdotus Eduskunnan valitsijamiesten, suuren valiokunnan ja erikoisvaliokuntien jäsen ehdokkaista. Puheenjohtaja selosti samalla niitä näkökohtia, joita valmistava valiokunta on pitänyt silmällä ehdotusta laatiessaan. Valmistava valiokunta on tahtonut, mikäli mahdollista, säilyttää edellisen ryhmän jäsenille entiset paikkansa valiokunnissa, samalla on valmistava valiokunta koettanut järjestää ryhmän uusille jäsenille kullekin valiokuntapaikan, niinikään on valmistava valiokunta ehdotusta laatiessaan pitänyt silmällä sitä, että kuhunkin valiokuntaan saataisiin ryhmälle mahdollisimman pätevä edustus.

Asian johdosta syntyi lyhyt keskustelu, jonka yhteydessä teh-

tiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen muutamia muutosehdotuksia. Tämän jälkeen valmistavan valiokunnan ehdotus vähäisin muutoksin hyväksyttiin.

Ryhmän hyväksymä luettelo valitsijamiesten ja eri valiokuntien jäsenehdokkaista liittyy erillisenä liitteenä tähän pöytäkirjaan.

4 §. Hallituksen selostus poliittisesta tilanteesta.

Sen johdosta, että hallitus tulee lokakuun 22 p:nä pidettävässä Eduskunnan istunnossa antamaan Eduskunnalle selostuksen viimeaikaisesta poliittisesta tilanteesta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä, ja että tämä hallituksen selostus tulee käsiteltäväksi lokakuun 24 p:nä pidettävässä istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys, miten ryhmä tulee suhtautumaan tähän hallituksen selostukseen ja sen aiheuttamaan keskusteluun.

Valmistava valiokunta ehdottaa, että asiaa valmistamaan valittaisiin kolme henkilöä, jotka laatisivat ehdotuksen päätöslauselmaksi sekä esiintyisivät ryhmän puolesta asian käsittelyssä, ja että näiksi valittaisiin V. Tanner, H. Ryömä ja K. Harvala.

Harvala halusi kieltäytyä esiintymästä, ehdotti valittavaksi tilalleen Voionmaa.

Keto kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta.

Voionmaa halusi myös vapautusta ehdotetusta tehtävästä, ehdotti yhdeksi puhujaksi Hakkilaa.

Hakkila piti valmistavan valiokunnan ehdotusta onnistuneena. Katsoi, ettei hänen olisi syytä esiintyä tätä asiaa Eduskunnassa käsiteltäessä, koska siinä tullaan käsittelemään hänenkin osalleen tullutta tapausta.

Kivisalo ehdotti, että yhdeksi puhujaksi määrättäisiin Erich.

Viik katsoi, että useammankin kuin kolme puhujaa olisi paikallaan. Asialahan on perin tärkeä. Ryhmän taholta olisi ollut tehtävä viime aikaisista tapauksista välikysymys, mutta kun nyt ehätti tämä hallituksen vastaus jo ennen, niin on asia hoidettava sen yhteydessä. Ryhmän on nyt esiinnyttävä voimakkaasti. Piti nimettyjä henkilöitä sopivina esiintymään ryhmän puolesta.

Keto painosti sitä, että nyt on esiinnyttävä mahdollisimman harkitusti. Aika on vakava. Paljoa ei ole syytä puhua. Kolme puhujaa riittää.

Voionmaa uudisti vielä pyyntönsä, että hänet vapautettaisiin tällä kertaa esiintymästä väsymyksen vuoksi, piti Hakkilan esiintymistä tärkeänä.

Sventorzetski lausui, että kolme puhujaa kyllä riittää, mutta Hakkila saisi olla varalta, jos on tarpeen.

Linna katsoi, että puhujia saisi olla ainakin viisi. Ehdotti, että ennenmainittujen lisäksi valittaisiin vielä Sventorzetski.

Reinikainen huomautti, että voimamme ei suinkaan ole puhujien lukumäärässä, vaan riippuu se puheiden laadusta. Yksi hyvä puhe tekee jo hyvän vaikutuksen, mutta monet sen jälkeen tulevat saattavat sen vaikutuksen pilata. Muiden maiden parlamenteissa esiintyy suurissa ja tärkeissä kysymyksissäkin kustakin ryhmästä vain yksi puhuja. Meilläkin olisi tärkeissä asioissa puhujien määrää rajoitettava.

Huttunen kannatti viiden puhujan valitsemista, mutta kutkaan muut eivät sitten saa esiintyä.

P Ä Ä T Ö S : Toimitettiin äänestys siitä valitsanko kolme vaike viisi puhujaa. Äänestyksessä annettiin kolmen puhujan valitsemista tarkoittavan ehdotuksen puolesta 22 ääntä ja ehdotus, että määrättäisiin viisi puhujaa sai 20 ääntä.

Päätettiin, että Tanner, Harvala ja Hakkila huolehtivat asian valmistelusta ja esiintyvät myös ryhmän puolesta puhujina Eduskunnassa syntyvässä keskustelussa, ja että näiden lisäksi tarpeen vaatiessa esiintyvät myös Sventorzetski ja Erich.

Lopullinen päätös ryhmän suhtautumisesta asiaan tehdään lokakuun 23 p:nä pidettävässä ryhmän kokouksessa.

5 §. Tokoin tervehdys.

Ryhmän jäsen Ampuja esitti entiseltä ryhmän jäseneltä O. Tokoilta Amerikasta saapuneen kirjelmän, jossa hän esittää ryhmälle tervehdyksensä ja onnentoivotuksensa. Kirje, joka oli osittain yksityisluontoinen jäi Ampujan haltuun.

V a k u u d e k s i :

V. Tanner
Puheenjohtaja.

E. Jokinen
Sihteeri.

*Tannerin
Kirje
Hakkila
Huttunen
Keto
Kivisalo
Viik*

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta lokakuun 23 p:ltä 1930. Puheenjohtajana toimi M. Pekkala ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus puolueen jäsenille P. Railolle, A. Moisalle, J. H. Seppälälle ja A. Pohjanmaalalle.

1 §. Eduskunnan tarkistajain vaali.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin Eduskunnan tarkistajain vaalia varten asettaa ehdokkaiksi varsinaisiksi tarkistajiksi Keto ja Rapo ja heille varamiehiksi Ahlström ja Pekkala.

2 §. Ryhmän tilintarkastajat.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valittiin ryhmän tilintarkastajiksi Rantala ja Kolvulahti-Lehto.

3 §. Illanvietto ryhmän jäsenille.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin järjestää ryhmän jäsenille lähiaikoina yhteinen tutustumisillanvietto. Tilaisuuden järjestämisestä huolehtimaan asetettiin toimikunta, johonka valittiin ryhmän sihteerien ja taloudenhoitajan lisäksi Silanpää ja Ahlfors.

4 §. Hallituksen tilanneselostus.

Sen johdosta, että hallituksen selostus maassa vallinneesta tilanteesta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä tulee Eduskunnassa esille lokakuun 24 p:nä pidettävässä istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys, mitenkä ryhmän on suhtauduttava tähän selostukseen.

Puheenjohtaja esitti valmistavan valiokunnan hyväksymän päätöslauselmaehdotuksen, joka päättyy seuraavanlaiseen ponteen:

Todeten, ettei hallitus ole riittävässä määrässä huolehtinut valtiovallan auktoriteetin säilymisestä, eduskunta katsoo välttämät-

tömäksi, että hallitus todella huolehtii säännöllisten, laillis-
ten olojen palauttamisesta ja kaikkien syyllisten lainmukaiseen
rangaistukseen saattamisesta, ja siirtyy päiväjärjestykseen.

Ampuja ja Kivissalo olivat sitä mieltä, että nykyiseltä halli-
tukselta ei voida odottaa tehokkaita toimenpiteitä laillisuuden pa-
lauttamiseksi.

Ryömä lausui, että jos muutoksia päätöslauselmasehdotukseen ha-
lutaan, olisi vain lausuttava evästyksiä, ja valmistava valiokunta
voisi ne sitten sisällyttää Eduskunnalle esitettävään lausumaan.

Erich yhtyi Ryömän käsitykseen. Kannatti muuten valmistavan
valiokunnan ponsiehdotusta.

Räisänen oli sitä mieltä, että ponsien olisi sisällytettävä
maininta myöskin siitä vaaliterrorista, jota harjoitettiin. Tämä
olisi lähestyvien kunnallisvaalien takiakin välttämätöntä.

Viik ilmoitti, että Puolustoimistossa on luettelo tapahtuneis-
ta väkivallantöistä. Tähän luetteloon voisivat käydä tutustumassa
ne, jotka ryhmän puolesta tulevat asiaa Eduskunnassa hoitamaan.

Turkia ja Penttala kiinnittivät huomiota useihin vaalitaiste-
lun aikana tapahtuneisiin laittomuuksiin.

Ampuja lausui, että hallitus on tehnyt itse laittomia tekoja.
Ehdotti ryhmän päätettäväksi, että asia ehdotettaisiin lähetettäväk-
si valiokuntaan tutkittavaksi.

Perho kannatti Ampujan ehdotusta.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys, jossa kaikilla äänillä
11 ääntä vastaan - jotka annettiin Ampujan ehdotuksen puolesta -
päätettiin hyväksyä valmistavan valiokunnan omaksuma kanta. Ponsi-
ehdotuksen ja sen perustelujen lopulliseen muotoon saattaminen jä-
tettiin valmistavan valiokunnan tehtäväksi.

5 §. Kristiinan koululähetystö.

Otettiin vastaan Kristiinan kaupungin lähettämä kolmimiehinen
lähetystö, joka esitti toivomuksenaan, että sanotussa kaupungissa
toimiva ruotsalainen yhteiskoulu otettaisiin valtion huostaan.

Puheenjohtaja Pekkala vastasi lähetystölle, että ryhmä tulee
ottamaan asiassa, sen tullessa esille, kaikki asialliset nekökoh-
dat huomioon ja määrittelemään kantansa sen mukaan.

6 §. Hallituksen esitykset.

Sen johdosta, että Eduskunnan istunnossa lokakuun 24 p:nä tu-
lee valiokuntaan lähetettäväksi joukko hallituksen esityksiä, jou-

kossa m.m. esitys tulevan vuoden valtion tulo- ja menoarvioiksi,
päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kiinnit-
tää ryhmän taholta huomiota tärkeimpiin esityksiin jo lähetekes-
kustelussa.

Päätettiin, että ryhmän puolesta esiintyvät: Helo ja Pekkala
budjettiesitystä, Huttunen ja Aalto n.s. työmaaterrorisalakia, ja E-
rich rikoslain muutoksia koskevaa esitystä esiteltäessä.

V a k u u d e k s i :

Puho Räsänen
Puheenjohtaja.

E. Järvinen
Sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty 27/10 1930.

Julius Selos

M. Suurpää

Julius Selos

P ö y t ä k i r j a Sosialidemo-
kraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta
lokakuun 30 p:ltä 1930. - Puheenjohtaja-
na toimi ryhmän puheenjohtaja V. Tanner
ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän
jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liitty-
vässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi
merkityt.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oike-
us piirisihteerille A. Lehtoselle.

1 §. Ryhmän jäsenten illanvietto.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin luo-
vuttaa ryhmän rahastosta 1,500 markkaa ryhmän jäsenten yhteisen il-
lanvieton järjestämistä varten. Samalla hyväksyttiin valmistavan
valiokunnan ehdotus, että tämä illanvietto pidetään lokakuun 12 p:nä
Elannon hallintorakennuksessa.

2 §. Ryhmän edustus puoluepuoleiston kokouk-
sessa.

Ryhmän edustajaksi marraskuun 2 p:nä 1930 pidettävään puolue-
neuvoston kokoukseen valittiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen
mukaisesti Hannes Ryömä.

3 §. Ryhmän jäsenten valiokuntapaikat.

Puheenjohtaja ilmoitti valmistavan valiokunnan kiinnittäneen
huomiota siihen, että muutamat ryhmän jäsenet olivat tulleet vali-
tuiksi varsinaisiksi jäseniksi useampaan eri valiokuntaan, vastoin
ryhmän aikaisemmin hyväksymää suunnitelmaa eri valiokuntiin tule-
vista jäsenistä, johtuen tämä siitä, että eräisiin valiokuntiin oli
saatu useamman jäsentä kuin oli edellytetty. Kun muutamat näistä u-
seampaan valiokuntaan valituiksi tulleista ovat ilmoittaneet halua-
vansa vapautusta eräiden valiokuntien jäsenyydestä, ja kun toiselta
puolel kaikilla ryhmän jäsenillä ei ole lainkaan varsinaista valio-
kuntapaikkaa, on valmistava valiokunta pitänyt suotavana, että kai-
kista niistä tapauksista, joiden suhteen halutaan muutosta, tehdään
ilmoitus valmistavalle valiokunnalle, joka sitten tekee ehdotuksen

näiden valiokuntapaikkojen uudelleen järjestämisestä. - Valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

4 §. Ryhmän jäsenten istumajärjestys.

Puheenjohtaja ilmoitti, että eräiden ryhmän jäsenten taholta on ilmennyt tyytymättömyyttä ryhmän jäsenten keskinäiseen istumajärjestykseen Eduskunnassa. Tämän johdosta on valmistava valiokunta asettanut näitä asioita selvittämään kolmimiehisen toimikunnan, johon ovat valitut ryhmän puheenjohtajat sekä ryhmän jäsen Harvala, ja olisi niiden, jotka ovat istumajärjestykseen tyytymättömiä ilmoitettava toivomuksensa tälle toimikunnalle. - Tämä menettely hyväksyttiin.

5 §. Ryhmän taholta tehtävät aloitteet.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän taholta alkaneilla valtiopäivillä tehtävistä eduskunta-aloitteista.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta ehdottaa, ettei ryhmän taholta nyt tehtäisi varsin suurta määrää aloitteita, koska ei ole mahdollista saada niitä näillä valtiopäivillä käsitellyiksi, ja koska myöskin ahdas taloudellinen tilanne vaikeuttaa uudistusten aikaansaamista. Valmistava valiokunta on myös harkinnut, olisiko ryhmän taholta tehtävä joku välittävä aloite n.s. kommunistilakeja koskevasta asiasta, mutta kun on saatu tietää, että ruotsalaisen ryhmän jäsen von Born suunnittelee n.k. Kivimäen linjan mukaisen aloitteen tekemistä, niin katsoo valmistava valiokunta, että ryhmä voisi kannattaa^{sita} sitä, sikäli kuin se on sellainen, että ryhmä voi sen hyväksyä. Paikallisia asioita koskevia aloitteita voivat ryhmän jäsenet tehdä entiseen tapaan oman harkintansa mukaan, tarvitsematta pyytää niihin ryhmän suostumusta.

Valmistavan valiokunnan esittämä suunta hyväksyttiin.

Puheenjohtaja ilmoitti tämän jälkeen, että valmistavalle valiokunnalle oli tehty ilmoitus seuraavista aloitteista:

Lehtokoski ilmoittaa uudistavansa kansakoululasten vaatetusavustusta koskevan aloitteensa.

Aalto ilmoittaa työväenasian valiokunnan jäsenten tekevän aloitteen työttömyysmäärärahan korottamisesta, sekä vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusrahaston pohjarahaston lisäämisestä.

Pekkala ilmoittaa sos.-dem. puolueen pienviljelijäneuvottelukun-

nan suunnitelleen muutamien, pienviljelijäin oloja koskevien aloitteiden tekemistä.

Koponen ilmoittaa uusivansa elokuvien veroitusta koskevan aloitteensa.

Tämän lisäksi ilmoitti

Helo aikovansa uusia muutamia viime valtiopäiville jättämiään aloitteita.

Sillanpää ilmoitti uusineensa kaksi edellisessä eduskunnassa tekemiänsä aloitteita.

Kivisalo ilmoitti aikovansa tehdä aloitteen, jolla kehoitettaisiin hallitusta kiirehtimään taajaväkisten yhdyskuntain rakennustonttien hallintasuhteita koskevan asian järjestelyä.

Viimeksimainitun aloitteen suhteen päätettiin, että se on ennen eduskunnalle jättämistä esitettävä valmistavan valiokunnan tarkistettavaksi.

Vielä mahdollisesti tarpeelliseksi katsottavien raha-asialoitteiden suhteen päätettiin, että valtionvarain valiokunnan valiokuntaryhmän on tutustuttava hallituksen budjettiesitykseen ja harkittava, onko ryhmän taholta mahdollisesti tarpeen tehdä^{vielä} joitakin raha-asialoitteita, sekä tehdä näistä esitys valmistavalle valiokunnalle.

6 §. Edustajain vapaslippuasia.

Sen johdosta, että kysymys edustajain vapaslippujen poistamisesta on paraikaa käsiteltävänä perustuslakivaliokunnassa, otettiin käsiteltäväksi kysymys, miten^{se} ryhmän on suhtauduttava hallituksen esitykseen vapaalippujen poistamisesta. Valmistavan valiokunnan edotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmä vastustaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

7 §. Vesileipärangaistus.

Lakivaliokunnan jäsen Erich ilmoitti, että kysymys n.s. vesileipärangaistuksesta on paraikaa lakivaliokunnan käsiteltävänä ja toivon^{se}, että ryhmä päättäisi, miten^{se} valiokuntaryhmän on asian suhteen meneteltävä.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin asia jättää lakivaliokunnan valiokuntaryhmän hoidettavaksi oman harkintansa mukaan.

8 §. Kunnallisten toimihenkilöiden vaino.

Ryhmän jäsen Pyy esitti ryhmän harkittavaksi, voitaisiinko tehdä jotakin eri puolilla maasta tapahtuneiden, kunnallisiin toimihenkilöihin kohdistuneiden vainotoimenpiteiden johdosta, sekä väkivallantekijöihin syytteeseen saattamiseksi kuin myöskin vastaisten väkivallantekojen estämiseksi.

Asia päätettiin jättää valmistavan valiokunnan harkittavaksi.

9 §. Lomapyynnöt.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin suositua ryhmän jäsenen Kovasen pyyntöön saada vapautusta lokakuun 31 p:nä pidettävästä Eduskunnan istunnosta kunnallisten tehtävien takia.

V a k u d e k s i :

M. Tanner

Puheenjohtaja.

E. Järvelin
Sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty / 11 1930.

E. Rönkä

T. Bryggari

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta marraskuun 6 p:ltä 1930. - Kokouksen puheenjohtajana toimi M. Pekkala ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt.

1 §. Ehdokkaat kulkulaitosvaliokuntaan ja puolustusasiain valiokuntaan.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin asettaa ryhmän ehdokkaiksi kulkulaitosvaliokuntaan Volonmaa, Pekkala, Kovanen, ~~Penttala~~ ja Kosonen, sekä varalle Linna ja Hiltunen.

Puolustusasiain valiokuntaan päätettiin ehdottaa valittaviksi Keto, Lindman, Lepistö, Hiltunen, Meriläinen ja Aattela, varalle Ahlström, Suokas ja Puittinen.

2 §. Ryhmän työttömyyskomitea.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin asettaa ryhmän keskuuteen jälleen erikoinen työttömyyskomitea, ja valittiin siihen jäseniksi Huttunen, Aalto, Aaltonen ja Bryggari. Komitean kokonkutsujaksi valittiin Huttunen.

3 §. Valtiontilintarkastajat ja pankkivaltuusmiehet.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin asettaa ehdokkaiksi valtiontilintarkastajiksi vuodeksi 1931 Rantala ja Paasonen, varalle Puittinen ja Helo.

Pankkivaltuusmiehiksi päätettiin ehdottaa valittaviksi Tanner, Helo ja Aalto.

Suomen Pankin tilintarkastajiksi päätettiin ehdottaa valittaviksi Harvala ja Keto, varalle Kuusisto ja Aalto.

4 §. Ryhmän jäsenten illanvietto.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta on päättänyt ryhmän jäsenille järjestettävän illanvieton siirrettäväksi toistaiseksi.

5 §. Sotatilalain täytäntöönpanolaki.

Perustuslakivaliokunnan jäsen Lehtokoski ilmoitti, että ryhmän jäsenet perustuslakivaliokunnassa, vastustaessaan yli vaalien lykättyjen lakiehdotusten hyväksymistä, eivät ole ehdottaneet hylättäväksi ehdotusta laiksi sotatilalain säännösten soveltamisesta sota-voiman liikekannallepanon sattuessa, koska ryhmä on hyväksynyt sotatilalain ja tämän lain hyväksymisellä voidaan perustella ryhmän kielteistä suhtautumista tasavallan suojelulakiin. Tasavallan suojelulain säätäminen ei nimittäin ole enään tarpeellista sen jälkeen kuin laki sotatilasta on aikansaastu.

6 §. Tornionjoen silta.

Otettiin vastaan Tornion kaupungin ja Tornionjoen laakson kuntain lähettämä 7-miehinen lähetystö, joka esitti toivomuksen, että ryhmä myötävaikuttaisi Eduskunnassa varojen myöntämiseen sillan rakentamista varten Tornionjoen yli.

Puheenjohtaja Pekkala lausui lähetystölle, että ryhmä tulee suhtautumaan lähetystön esittämään asiaan asiallisesti ja ottamaan siihen huomioon lähetystön taholta esitetyt seikat.

7 §. Yli vaalien lykätty lait.

Sen johdosta, että yli vaalien lykätty ehdotus tasavallan suojelulakeksi Eduskunnassa lopulliseen käsittelyyn marraskuun 7 p:nä pidettävässä istunnossa, sekä ehdotus laiksi valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta ja ehdotus laiksi Suomen vaalilain muuttamisesta marraskuun 11 p:nä pidettävässä istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta näihin lakiehdotuksiin.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta ehdottaa tässä kokouksessa päätettäväksi ainoastaan ryhmän suhtautumisesta tasavallan suojelulakiin, ja että lopullisesta suhtautumisesta valtiopäiväjärjestyksen muuttamiseen päätettäisiin vasta marraskuun 11 p:nä tuntia ennen Eduskunnan istunnon alkamista pidettävässä ryhmän kokouksessa. Tasavallan suojelulain suhteen ehdottaa valmistava valiokunta, että ryhmä päättäisi vastustaa lain hyväksymistä, ja että kaikkien ryhmän jäsenten on Eduskunnassa äänestettävä ryhmän kielteisen päätöksen mukaisesti.

Sventorzetski lausui, että ryhmä, päättessään suhtautumisestaan yli vaalien lykättyihin lakiehdotuksiin on siksi tärkeän ratkaisun

edessä, että näistä asioista on vakavasti ja avoimesti keskusteltava. Meidän on tehtävä itsellemme täysin selväksi se tilanne, jossa ollaan. Puhuja selosti sen jälkeen lyhyesti maassa vallitsevaa tilannetta ja kiinnitti huomiota niihin mahdollisuuksiin, jotka ovat edessä, jos yli vaalien lykätty lait tulevat hylätyiksi. Huomautti vielä, että sekin on mahdollista, että jotkut porvarillisten ryhmien jäsenet tulevat myötävaikuttamaan jollakin tavoin siihen, että lait tulevat hylätyiksi, koska se voi olla kerrin oikeistonkin tarkoituksien mukaista. Sanoi vakavasti harkinneensa omaa menettelyään tällaisen tilanteen sattuessa, ja tulleen siihen tulokseen, ettei hän voi tällaisessa tapauksessa menetellä ryhmän kielteisen kannan mukaisesti, vaan pidättäytyä äänestämästä. Painosti vielä edelleen, maassa vallitsevan poliittisen tilanteen suurta vakavuutta.

Bryggari oli samalla kannalla kuin edellinenkin puhuja. On vakavasti harkittava, onko täysin kielteinen kanta nyt ainoa oikea ja kestävä. Ehdotti, että menettelystä tasavallan suojelulain suhteenkin päätettäisiin vasta seuraavana päivänä Eduskunnan istunnon aikana, ja että lopullinen päättäminen asiasta jätettäisiin valmistavalle valiokunnalle.

Aalto yhtyi myös pääasiassa Sventorzetskin ajatuksiin, piti tilannetta perin vakavana.

Ampuja oli sitä mieltä, että lakiehdotuksia on vastustettava.

Koponen: Asia on vakavasti harkittava. Pitäisi saada tietää vaatiiko hallitus myös tasavallan suojelulain hyväksymistä.

Kivisalo kannatti Bryggarin ehdotusta, että lopullinen päätös tasavallan suojelulakia koskevassa asiassa tehtäisiin vasta seuraavana päivänä.

Lehtokoski oli sitä mieltä, ettei tasavallan suojelulakia voida hyväksyä.

Turkila lausui, että valtiokaappaus on mahdollinen, mutta sen tuloa ei estetä sillä, että ryhmä peräytyy kannaltaan. Se ei mitään auta.

Räsänen lausui, että ehdottomasti kielteinen kanta, joka ei tahdo ottaa mahdollisia seurauksia huomioon, ei kestä arvostelua. Kun alettaisiin kielteistä suhtautumista lakiehdotuksiin ja sitä mahdollisuutta, että hallitus eroaa lakien tultua hylätyiksi, niin herää ehdottomasti kysymys: mitä sitten seuraa? Ollaanko selvillä, miten järjestetään hallituskysymys. Tämä puoli ei kaikeksi ole järjestyksessä. Me puolustamme perustuslakia ja vetoamme siihen, mutta meidän on muistettava Lasallen lausuntoa, että myöskin aseet ovat osa perustus-

lakia, ja meillä ne ovat tällä kertaa hyvin tärkeä osa.

Huttunen oli myös sitä mieltä, että asiaa on vakavasti harkittava. Ja ellei kaikkia ryhmän jäseniä sassa äänestämään kielteisen kannan puolesta on parempi, että koko ryhmä pidättäytyy äänestämästä.

Voionmaa oli sitä mieltä, että aikana, jolloin tilanne muuttuu hetki hetkeltä, ei pitäisi tehdä päätöksiä, jotka sitovat menettelyä pitemmäksi aikaa eteenpäin. Nyt sitoo ryhmän puoluepuolesta päätös. Oli sitä mieltä, että ryhmän on esitettävä yhtenäisenä. Itse asian suhteen oli sitä mieltä, että perustuslain takaamia oikeuksia on puolustettava.

Lepistö, Myllymäki ja Sallila olivat kaikki sitä mieltä, että ryhmän on vastustettava kysymyksessä olevien lakiehdotusten hyväksymistä. Kysymyksessä on tärkeiden ja suuriarvoisten kansalaisoikeuksien puolustaminen.

Harvala lausui, että puolueen vaali julistuksessa ei sanottu yli vaalien lykätystä lakiehdotuksista mitään kiinteästi, jotenka siis valitsijoille ei ole annettu mitään sitovaa lupaus siitä, että ryhmä tulee lakeja ehdottomasti vastustamaan. On myös otettava huomioon, että maassa ei ole tällä hetkellä täydellisiä edellytyksiä parlamentaarille toiminnalle. Eduskunta ei voi vapaasti tehdä päätöksiään. Tämän tietäen, se olisi myös sanottava julki. Ja jos tämä sanotaan, niin siitä myös seuraa, ettei ryhmä voi ottaa vastuulleen vakavia ratkaisuja. Olisi saatava selvyys, vastiiko hallitus molempien lakien hyväksymistä. Ellei, niin ryhmä ehkä voisi valtiopäiväjärjestyksen muutoksen antaa tulla hyväksytyksi, mutta ei tasavallan suojelulakia, se on näistä kahdesta vaarallisempi.

Vilk lausui, että ne, jotka vastivat lakien hylkäämistä ovat myös tilannetta vakavasti harkinneet. Mitä puoluepuolesta päätöksen tulee, niin on tilanne sen jälkeen jonkun verran muuttunut. Lakien vastustaminen on puolueelle kunniakysymys, mutta sillä on myös suuri asiallinenkin merkitys. Painosti muuten yhtenäisen esiintymisen välttämät ömyyttä, olipa ryhmän päätös minkälainen tahansa.

P ä ä t ö s : Päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, että päätös menettelystä tasavallan suojelulain suhteen tehdä tän hetl, Bryggarin ehdotus asian siirtämisestä seuraavaan päivän hylättiin suurella enemmistöllä.

Tämän jälkeen hyväksyttiin valmistavan valiokunnan ehdotus, että vastustetaan tasavallan suojelulain hyväksymistä, ja että ryhmän kannan asian johdosta Eduskunnassa syntyvässä keskustelussa esittävät

ryhmän puheenjohtaja Tanner ja perustuslakivaliokunnan jäsenet.

Vielä päätettiin, että ryhmän suhtautumisesta valtiopäiväjärjestyksen ja vaalilain muuttamiseen päätetään lopullisesti marraskuun 11 p:nä, tuntia ennen Eduskunnan istunnon alkamista pidettävässä ryhmän kokouksessa.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihtööri.

Tarkastettu ja hyväksytty 7/11 1930.

Katja Holm

Volpius

kraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta marraskuun 10 p:ltä 1930. Puheenjohtajana toimi M. Pekkala ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt.

Pyynnöstä saivat läsnäolo-oikeuden puolueen jäsenet Toivari, Ahokas, Lehto ja Ahmala.

1 §. Lepäämässä olevat lakiehdotukset.

Sen johdosta, että yli vaalien lykätty, lepäämässä olevat lakiehdotukset, ehdotus tasavallan suojelulaiksi sekä ehdotukset laiksi valtiopäiväjärjestyksen ja vaalilain muuttamisesta tulevat Eduskunnassa ainoaan ja lopulliseen käsittelyyn marraskuun 11 p:nä pidettävässä istunnossa, otettiin käsiteltäväksi kysymys, mitenkä ryhmä tulee lopullisesti suhtautumaan näihin lakiehdotuksiin.

Puheenjohtaja huomautti, että ryhmän kokous oli kutsuttu koolle, vastoin aikaisemmin tehtyä päätöstä, jo nyt, koska oli katsottu että yksi tunti, mikä aikaisemmin oli siotettu varata kokousta varten, olisi liian lyhyt aika tämän kysymyksen käsittelylle ryhmässä. Tämän jälkeen hän ilmoitti, että valmistava valtiokunta ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmä vastustaa lepäämässä olevien lakiehdotusten hyväksymistä ja velvoittaa jokaisen jäsenensä äänestämään Eduskunnassa tämän päätöksen mukaisesti.

Harvala lausui asiaa vakavasti ja perinpohjaisesti harkittuaan ja kaikkia asian yhteydessä olevia seikkoja punnittuaan tulleen siihen vakaumukseen, että ryhmän on äänestettävä Eduskunnassa näitä lakiehdotuksia vastaan. Ryhmän on esinnyttävä myös eheänä ja yhtenäisenä, mikään ulkopuolinen pakottus ei saa ryhmän jäsenten menettelyyn vaikuttaa.

Keto selosti yksityiskohtaisemmin maassa tällä hetkellä vallitsevaa tilannetta, niiden tietojen mukaan, joita hän oli saanut.